

ФРЕДЕРИК ФОРСАЙТ

ВЕТЕРАНЪТ

Превод от английски: Крум Бъчваров, 2001

chitanka.info

ПЪРВИ ДЕН — ВТОРНИК

Собственикът на малкия магазин беше видял всичко. Или поне така твърдеше.

Бил в магазина, до витрината, и подреждал стоката си, когато вдигнал поглед и забелязал мъжа оттатък улицата. Онзи не се отличавал с нищо и собственикът щял да се извърне, ако човекът не куцал. По-късно щеше да даде показания, че на улицата нямало никой друг. Денят бил горещ и задушен под сивото покривало на смога. Парадайз Уей бил мрачен, както винаги — търговска улица в сърцето на един от покритите с графити, уморени, погубени от престъпността жилищни квартали, които загрозяват пейзажа между Лейтън, Едмънтън, Долстън и Тотнъм.

Когато преди тридесет години го бяха открили с грандиозна церемония, бяха обявили Медоудийн Гроув за нов стил в евтиното общинско строителство за работническата класа. Въщност кварталът представляващ сив бетонен концлагер, създаден от общински съвет, който развяваще червеното знаме на световния комунизъм, и проектиран от архитекти, които предпочитаха за себе си обрасли в орлови нокти къщи в провинцията.

Оттогава Медоудийн Гроув се бе спускал по нанадолнището побързо от участниците в Тур Франс по отсамния склон на Пиренеите. До 1996-а лабиринтът от улици, подлези и сокаци, свързващи мрачните блокове, беше покрит с мръсотия, смърдеше на урина и оживяваше само нощем, когато бандите местни безработни младежки обхождаха владенията си, за да обират кварталните наркоплъсъори. До болка почтени пенсионирани работници, вкопчени в стария морал и успокоителната сигурност от младежките си дни, живееха зад барикадирани врати, изпълнени с ужас от вълчите глутници навън.

Между седеметажните блокове имаше участъци, някога покрити със зелена трева. Няколко зарязани ръждясали коли, от които бяха останали само купетата, красяха алеите край предназначените за отдих площаики.

Повечето от магазините по търговската улица бяха закрити, понеже на собствениците им беше писнalo да водят борба с кражбите, обирите, преднамереното вредителство, разбитите прозорци и расисткия тормоз. Сега повече от половината витрини бяха затворени със стоманени капаци, а малкото отворени магазини се опитваха да се защитават с железни решетки.

На ъгъла продължаваше да упорства господин Виджей Пател. Прогонени от жестокостите на Иди Амин^[1], родителите му го бяха довели десетгодишен от Уганда. Великобритания ги беше приела. И той ѝ бе благодарен. Все още обичаше втората си родина, спазваше закона, мъчеше се да е добър гражданин и се озадачаваше от бързия упадък на стандартите, с който се характеризираха деветдесетте години.

В онези части от Лондон, които полицията нарича Североизточен район, не е разумно да попадат външни хора. Куцият бил точно такъв. Той се намирал само на петнадесетина метра от ъгъла, когато от уличката между два магазина се появили двама мъже и му препречили пътя. Господин Пател се вцепенил. Те не си приличали, ала били еднакво заплашителни. Добре познавал хората като тях. Единият бил набит, с бръсната глава и свинска физиономия. Макар и от тридесет метра разстояние, господин Пател видял на лявото му ухо да блести обеща. Носел торбести дънки и лекъосана тениска. Биреното му шкембе висяло над широкия му кожен колан. Той решително застанал пред непознатия, който нямал друг избор освен да спре.

Вторият мъж бил по-слаб, със светли панталони и сиво яке, закопчано с цип. С мазна права коса до под ушите. Той се промъкнал зад жертвата и зачакал там.

Набитият вдигнал десния си юмрук до лицето на куция. Господин Пател зърнал проблясък на метал. От това разстояние не се чувало нищо, но видял, че устните на здравеняка се раздвижили. Жертвата само трябвало да даде портфейла, часовника и другите си ценности. С малко късмет нападателите щели да го ограбят и да избягат, а самият той щял да остане невредим.

Куцият обаче постъпил глупаво. Той бил сам и много по-слаб. Ако се съдело по почти бялата му коса, бил на средна възраст, а куцането му очевидно показвало, че не е напълно подвижен. Ала въпреки това оказал съпротива.

Господин Пател го видял да вдига дясната си ръка. Изключително бързо. Сякаш леко се олюлял и завъртял рамене, за да вложи повече сила в замаха си. Набитият бил ударен в носа. Беззвучната до този момент пантомима била пронизана от мъчителен вик, който господин Пател чул дори през стъклото на витрината.

Здравенякът залитнал, притиснал носа си с двете си ръце, и господин Пател видял между пръстите му кръв. Когато даваше показания, собственикът на магазина трябваше да спре, за да си спомни ясно случилото се след това. Онзи с мазната коса забил юмрук в бъбреците на куция, после го изритал отзад в сгъвката на здравото коляно. Това било достатъчно. Жертвата се строполила на тротоара.

В Медоудийн Гроув се носеха или маратонки (за бързина), или тежки кубинки (за ритане). И двамата нападатели били с кубинки. Мъжът на тротоара се свил на кълбо, за да се предпази, но нямал никакъв шанс. Все още притиснал носа си с ръка, набитият го изритал в главата.

Според господин Пател му нанесли двадесетина ритника — докато жертвата не престанала да се гърчи. Онзи с мазната коса се навел над човека и бръкнал във вътрешния джоб на сакото му.

Господин Пател го видял как вади портфейл с палеца и показалеца си. После двамата се изправили, обърнали се, затичали по уличката и потънали в лабиринта на квартала. Преди да изчезнат, набитият измъкнал тениската от дънките си и я надигнал, за да я притисне към кървящия си нос.

Собственикът на магазина ги изчакал се скрият, после побързал да мине зад щанда при телефона. Обадил се на полицията и дал номера и адреса си на телефонистката, която заявила, че не може да направи нищо, докато не узнае кой се обажда. След като изпълнил всички формалности, господин Пател помолил да пратят полиция и линейка. И се върнал при витрината.

Мъжът лежал на тротоара. Бил неподвижен. Никой не му обръщал внимание. Хората на тази улица не желали да се замесват в такива неща. Господин Пател щял да отиде при него и да направи каквото може, но не знаел как се оказва първа помощ, страхувал се да мести човека, страхувал се за магазина си, страхувал се, че крадците може да се върнат. Затова продължил да чака.

Първо се появи патрулната кола. Трябваха ѝ по-малко от четири минути. Когато получиха съобщението, двамата полицаи случайно се намираха само на половин километър оттам, на Северен Хай Роуд. Те познаваха квартала и мястото на Парадайз Уей. И двамата бяха били дежурни по време на расовите безредици през пролетта.

Когато автомобилът спря и воят на сирената загълхна, полицаят, който седеше на предната лява седалка, изскочи навън и се затича към фигурата на тротоара. Другият остана зад волана и провери по радиостанцията дали пристига линейка. Господин Пател видя, че полицайите поглеждат към неговия магазин, за да проверят адреса, от който е получен сигналът, но нито един от двамата не отиде при него. Това можеше да почака. Вниманието им привлече виещата линейка, която тъкмо завиваше зад ъгъла. На Парадайз Уей се бяха събрали неколцина зяпачи, ала всички стояха на разстояние. По-късно полицайите щяха да ги разпитат, но само щяха да си изгубят времето. Жителите на Медоудийн Гроув гледаха за забавление, но не помагаха на ченгетата.

Санитарите бяха двама, квалифицирани и опитни хора. Също като за полицията, за тях процедурата си е процедура и трябва да се спазва буквално.

— Прилича на грабеж и побой с ритници — отбеляза прилекналият до тялото полицай. — Вероятно тежък.

Санитарите кимнаха и се хванаха на работа. Нямаше кръв, която да спрат, затова най-важно бе да стабилизират шията. Жертвите на катастрофи и побои могат да бъдат доубити на място, ако са пострадали шийните им прешлени и бъдат подложени на неумело третиране. Двамата бързо му поставиха шина, за да предотвратят клатенето на шията.

Следващата процедура беше да го прехвърлят върху носилка, за да обездвижат и шията, и гърба. Направиха го на самия тротоар. Едва тогава можеха да го вкарат в линейката. Действаха бързо и сръчно. След пет минути бяха готови да потеглят.

— Трябва да дойда с вас — каза полицаят. — Жертвата може да даде показания.

Професионалистите в тези обществени служби отлично знаят кой какво прави. Това спестява време. Санитарят кимна. Линейката бе

негова територия, където командаваше той, но полицията също си имаше работа. Вече знаеше, че раненият няма шанс да изрече нито дума, затова само измърмори:

— Стойте насторани. Случаят е тежък.

Полицаят се качи и седна близо до стената към шофьорската кабина. Шофьорът затвори вратите и бързо скочи зад волана. Партийорът му се наведе над мъжа на носилката. След две секунди линейката се понесе по Парадайз Уей, подмина зяпачите и пронизителната ѹ сирена ѹ запроправя път по задръстния от коли Хай Роуд. Полицаят седеше и наблюдаваше как действат другите професионалисти.

Дихателните пътища, винаги освобождавай дихателните пътища. Насъbralите се кръв и слуз в трахеята могат да убият пациента също толкова лесно, колкото и куршум. С помощта на помпичка санитарят изтегли малко количество храчки, като от гърлото на пушач, но почти нямаше кръв. След освобождаването на дихателните пътища дишането стана плитко, но достатъчно, за да поддържа живота на бития. За всеки случай санитарят постави на подутото му лице кислородна маска. Безпокоеше го тъкмо това бързо подуване, тъй като отлично познаваше този симптом.

Проверка на пулса: постоянен, но вече прекалено бърз. Поредният признак за травма на гръбначния стълб.

— „Роял Лъндън“ — надвика воя на сирената той. — Екипи от спешното и неврологията. — Шофьорът кимна, мина на червен светофар на оживено кръстовище, после зави обратно към Уайтчапъл. „Роял Лъндън“ на Уайтчапъл Роуд имаше по-модерно неврохирургично отделение от най-близката болница и няколкото минути повече щяха да си струват.

Шофьорът се свърза с диспечера си, даде точното си местоположение в южен Тотнъм и предвижданото време на пристигане и помоли да ги очаква пълен екип от спешното отделение. Колегата му имаше право. Един от вероятните симптоми за сериозна травма на главата, особено след побой, е бързото подуване на меките тъкани. Лицето на жертвата беше започнало да се подува още на тротоара и когато линейката спря пред входа на болницата, вече приличаше на футболна топка. Вратите бяха отворени и носилката бе извадена от линейката. Екипът се състоеше от трима лекари, анестезиолог и двама

стажанти, както и от три медицински сестри. Ръководеше ги доктор Карл Бейтман.

Те заобиколиха носилката, прехвърлиха пациента върху една от количките си и го откараха. Полицаят слезе и попита:

— Къде да отида?

— Вътре — отвърна санитарят. — Но не им се пречкайте.

Полицаят покорно кимна и все още с надеждата да получи показания, се затича през люлеещите се врати. Единствената информация, която получи, дойде от старшата сестра.

— Седнете там и не се пречкайте — нареди тя.

Половин час по-късно на Парадайз Уей кипеше оживление. Командваше униформен инспектор от участъка на Доувър Стрийт, по онези места известен просто като Доувърската пандела. Мястото на престъплението беше отцепено с раирана лента. Дванадесет полицаи обикаляха района, като се съсредоточаваха върху магазините и шестетажните блокове над тях. Особен интерес представляваха апартаментите оттатък улицата. Но това беше трудна работа. Реакциите варираха от искрени извинения до упорито отричане и открити подигравки. Чукането по вратите продължаваше.

Инспекторът незабавно се бе обадил в Отдела за криминални разследвания, тъй като беше ясно, че това е работа за детективи. Детектив инспектор Джак Бърнс бе вдигнат от недопитата си чаша чай в служебния стол, за да се яви при главен детектив Алан Парфит, който му нареди да поеме грабежа на Парадайз Уей. Детективът възрази, че разследвал серия автомобилни кражби и на другата сутрин трябвало да е в съда. Напразно. Недостиг на работна ръка, гласеше отговорът. „Август, тоя скапан август“, на тръгване измърмори той.

Двамата с партньора му детектив сержант Люк Скинър пристигнаха на местопрестъплението почти едновременно с групата за оглед. Полицейските групи за оглед вършат черната работа. Облечени са в дебели гащериони и ръкавици и задачата им е да търсят веществени доказателства в районите около местопрестъпленията. Веществените доказателства не са очевидни на пръв поглед, затова правилото изисква да ги прибират и по-късно да се занимават с тях. Понякога тази работа е много гадна и изисква лазене на четири крака на някои доста неприятни места.

— Липсва портфейлът, Джак — каза униформеният инспектор, който вече беше разговарял с господин Пател. — И носът на единия от нападателите бил разкървавен. Докато бягал, го притискал с долния край на тениската си. По пътя може да има капки кръв.

Бърнс кимна. Докато хората от групата за оглед претърсваха смрадливите сокаци между панелните блокове и униформените се опитваха да намерят още свидетели, Джак Бърнс влезе в магазина на господин Виджей Пател.

— Аз съм детектив инспектор Бърнс — представи се той и протегна служебната си карта, — а това е детектив сержант Скинър. Казаха ми, че вие сте се обадили в полицията, нали?

Господин Пател изненада Джак Бърнс, който идваше от Девън и от три години работеше в лондонската полиция. В родното си графство той беше свикнал гражданите винаги и с каквото могат да помогнат на местните власти, но в североизточен Лондон го бе очаквал шок. Господин Пател му напомни за Девън. Собственикът на магазина искрено желаеше да помогне. Говореше ясно, кратко и точно. Във взетите от детектив сержант Скинър подробни показания той разказа какво е видял и описа нападателите. Ех, защо във всички следствия нямаше свидетели като Виджей Пател от Ентебе и Едмънтьн. Вече се свечеряваше, когато собственикът на магазина подписа показанията.

— Ако е възможно, бих искал да дойдете в участъка, за да разгледате някои снимки, господине — каза Бърнс. — Може би ще успеете да разпознаете тези двама мъже. Ще си спестим адски много време, ако знаем точно кого търсим.

Господин Пател се извини.

— Не тази вечер, моля ви. Сам съм в магазина. Затварям в десет. Но утре се връща брат ми. Разбирайте ли, той беше на почивка. Август. Сутринта ще мога да се измъкна.

Бърнс се замисли. В десет и половина трябваше да е в съда. Връщане на случай за дозарследване. Щеше да се наложи да остави нещата на Скинър.

— В единайсет часа? Нали знаете къде е участъкът на Доувър Стрийт? Просто ме повикайте на регистратурата.

— Рядко се срещат такива хора — докато отиваха към колата си, отбеляза Скинър.

— Той ми харесва — отвърна Бърнс. — Когато пипнем ония копелета, може да му дадем награда.

По обратния път до Доувър Стрийт детектив инспектор Бърнс научи къде са откарали ранения и кой е при него. След пет минути се свърза с полицията.

— Искам да донесете всичките му вещи в панделата, включително дрехите. И документите за самоличност. Все още не знаем кой е. Когато свършите, обадете се и ще ви пратим заместник.

Доктор Карл Бейтман не се интересуваше нито от името, нито от адреса на мъжа, който лежеше на количката. Нито кой го е подредил така. Просто трябваше да му спаси живота. От входа го откараха направо в реанимацията и екипът се хвана на работа. Доктор Бейтман беше сигурен, че на пациента са нанесени много травми, но си имаше ясни правила — първо животоспасяващите процедури. Останалото можеше да почака. Санитарят се бе справил отлично. Дихателните пътища бяха чисти, въпреки лекото хриптене. Шията беше обездвижена.

Дишането. Докторът разкопча сакото и ризата на пациента и го преслуша. Откри две пукнати ребра, ала също като смазаните кокалчета на лявата ръка и избитите зъби, те не заплашваха живота на пациента. Въпреки ребрата мъжът дишаше нормално. Ако пациентът решеше да спре да дишава, нямаше смисъл от зрелищни ортопедически операции. Обезпокои го пулсът, който надвишаваше сто удара в минута, за разлика от нормалните осемдесет. Прекалено ускорен — вероятен признак за вътрешна травма.

Кръвообращението. За по-малко от минута доктор Бейтман му постави две интравенозни системи. След като му взе двадесет милилитра кръв за незабавно изследване, в двете му ръце започнаха да вливат по един литър кристалоидна течност.

Общото състояние. Лицето и главата не приличаха на човешки. Пациентът изпадаше в кома. Очевидно имаше тежка мозъчна травма и Карл Бейтман не за пръв път благодари на непознатия санитар, който беше решил да изгуби няколко минути, за да докара жертвата в неврологията в „Роял“.

— Струва ми се, че има голям интракраниален хематом, Пол.

— Колкото може по-скоро трябва да му направим скенер — каза неврохирургът. Когато го бяха повалили на земята, мъжът бе носил чорапи и обувки, боксерки, риза с разкопчана яка, панталони с колан, сако и лек шлифер. Всичко под кръста не представляваше проблем и просто му го смъкнаха. За да не раздвижат шията и главата, трябваше да разрежат шлифера, сакото и ризата. След това, без да вадят съдържанието на джобовете му, опаковаха дрехите и ги предадоха на зарадвания полицай. Скоро пристигна заместникът му и той занесе трофеите си на Доувър Стрийт, където го очакваше Джак Бърнс.

Скенерът потвърди опасенията на Карл Бейтман. Пациентът имаше мозъчен кръвоизлив. Кръвта притискаше мозъка със сила, която скоро щеше да се окаже смъртоносна или не обратима.

В осем и петнадесет започнаха мозъчната операция. Насочван от скенери, които му показваха точно къде е упражнено интракраниалното налягане, доктор Уилис още от първия опит стигна до хематома. В черепа бяха пробити още три малки дупки и бяха свързани с разрези с трион, за да образуват идеален триъгълник. Обичайната операция.

След изваждането на изрязаното триъгълно парче кост изсмукаха хематома и затвориха пробитите артерии. Налягането спадна и мозъкът отново засяга цялото си естествено пространство. Поставиха триъгълника на мястото му и зашиха кожата. Превръзката щеше да държи всичко на мястото му, докато природата не кажеше своето и раната не зарасне. Тялото е странно нещо. То може да умре от ужилване от пчела или да се възстанови от сериозна травма. Когато бъде изваден хематомът и мозъкът заеме цялото пространство в черепната кухина, пациентът може просто да дойде в съзнание и само след няколко дни да е на крак. В продължение на едно денонощие, докато траеше упойката, никой нямаше да разбере. Ако до два дни в състоянието на жертвата не настъпеше подобрение, щеше да има основание за тревога. Доктор Уилис си изми ръцете, преоблече се и се прибра в дома си в Сейнт Джонс Ууд.

— Абсолютно нищо — каза Джак Бърнс, загледан в дрехите и личните вещи. Сред последните имаше полупразна кутия цигари, кибрит, монети, използвана носна кърпа и ключ, очевидно от

апартамент. Всичко от джобовете на панталона. От сакото — нищо. Останалите вещи на жертвата трябваше да са били в портфейла.

— Спретнат човечец — отбеляза Скинър, който разглеждаше дрехите. — Обувки, евтини и закърпени, но лъснати. Панталон, евтин и износен, но с идеални ръбове. Риза, изтъркана по яката и маншетите, но също изгладена. Бедняк, който се опитва да си приаде добър външен вид.

— Хм, ще ми се да беше носил кредитна карта или адресирано до него писмо в задния си джоб — отвърна Бърнс, който продължаваше да попълва безкрайните формуляри, задължителни за съвременния полицай. — Засега ще трябва да го впиша като НВМ.

Американците го наричат Джон Доу. Лондонската полиция използва термина „неидентифициран възрастен мъж“. Навън вече цареше пълен мрак. Двамата детективи заключиха формулярите и видяха, че имат време за една бърза половинка преди да се приберат вкъщи.

На километър и половина от тях спретнатият човечец лежеше в интензивното отделение в „Роял Лъндън“ и дишаше плитко, но постоянно. Пулсът му, от време на време проверяван от нощната сестра, все още беше прекалено ускорен.

Джак Бърнс отпи голяма глътка от бирата си.

— По дяволите, кой е той? — изруга детективът.

— Не се беспокой, шефе, съвсем скоро ще открием — отвърна Люк Скинър. Но грешеше.

[1] Иди Амин Дада (р. 1925) — угандийски диктатор, в изгнание от 1979 г. — Б.пр. ↑

ВТОРИ ДЕН — СРЯДА

Този ден беше извънредно натоварен за детектив инспектор Джак Бърнс. Той му донесе два триумфа, две разочарования и множество въпроси без отговор. Но това бе в реда на нещата. На бюрото на детектива рядко пристигат случаи, опаковани като коледни подаръци.

Първият му успех беше с господин Пател. Собственикът на магазина чакаше на регистрацията точно в единадесет, готов да помогне, както винаги.

— Бих искал да видите някои снимки — каза Бърнс, когато се настаниха пред нещо като телевизионен экран. Допреди няколко години снимките на Криминалната архивна служба се бяха пазили в големи албуми. Бърнс все още ги предпочиташе, защото така свидетелят можеше да прелиства назад и напред, докато направи избора си. Но сега процедурата беше електронна и лицата се появяваха на екрана.

Първите бяха сто и обхващаха някои „тежки случаи“, известни на полицията в североизточния район на Лондон. Не че сто бе някакъв максимум, ни най-малко, но Бърнс започна с всички познайници на Доувърската пандела. Господин Виджей Пател се оказа мечтата на детектива.

— Този — когато се появи двадесет и осмият, заяви той.

От екрана ги гледаше лице, което съчетаваше колкото глупост, толкова и жестокост. Набит, с бръснатата глава и обеща.

— Сигурен ли сте? Преди виждали ли сте го? Може би е идвал в магазина ви?

— Не, този не. Обаче него го удариха по носа.

Марк Прайс, гласеше надписът, следван от идентификационен номер. Вторият беше седемдесет и седмият, онзи с продълговатото изпито лице и мазната коса, падаща до възглавничките на ушите му. Хари Корниш. Господин Пател не изпитваше никакви съмнения и за двамата и не се бе замислил за повече от секунда-две преди да ги

разпознае. Бърнс изключи апаратата. Електронният архив щеше да му даде пълните досиета.

— Когато открия и арестувам тези хора, ще ви помоля да присъствате на идентифицирането им — каза детективът. Собственикът на магазина кимна. Когато си отиде, Люк Скинър отбеляза:

— Божичко, шефе, наистина нямаше да е зле, ако имаше повече като него.

Докато чакаха компютърът да им даде пълните досиета на Прайс и Корниш, Джак Бърнс надникна в стаята на Отдела за криминални разследвания. Човекът, когото търсеше, се беше навел над бюрото си. Пак тези формуляри, разбира се.

— Имаш ли една минутка, Чарли?

Макар все още детектив сержант, Чарли Коултър беше повъзрастен от Бърнс и от петнадесет години работеше в Доувърската пандела. Познаваше всички местни бандюги.

— Тия двамата ли? — изсумтя Коултър. — Истински животни, Джак. Не са местни, домъкнаха се преди около три години. Обикновено дребни престъпления. Кражби на дамски чанти, грабежи, джебчийство, побои, футболно хулиганство. Плюс едно-две сериозни наранявания. И двамата се лежали в затвора. Защо?

— Този път е тежка телесна повреда — отвърна Бърнс. — Вчера пребили един старец с ритници и човекът е в кома. Можеш ли да mi кажеш къде живеят?

— Последния път, когато чух за тях, бяха някъде на Хай Роуд.

— Не живеят ли в Гроув?

— Едва ли. Обикновено това не е техният район. Сигурно са били в квартала случайно.

— Движат ли с някоя банда?

— Не. Мотат се само двамата.

— Да не са педерасти?

— Няма такива данни. Вероятно не. Корниш беше арестуван за опит за изнасилване. На жена. Обвинението отпадна. Тя се отказа. Сигурно Прайс я е уплашил.

— Наркомани ли са?

— Не mi е известно. По-скоро са пияндета. Тяхната специалност са кръчмарските сбивания.

В този момент телефонът на Коултър иззвъня и Бърнс го остави. Електронните досиета излязоха и в тях имаше посочен адрес. Бърнс отиде при главен детектив Алан Парфит и получи разрешението, което поиска. До два часа следобед имаха съдебна заповед за обиск на въпросната квартира и двама упълномощени полицаи бяха взели пистолетите си от оръжейната. Десетчленната група се състоеше от тях двамата, Бърнс, Скинър и още шестима.

Операцията започна в три. Къщата беше стара и паянтова, определена за разрушаване, щом предприемачът успееше да купи всички сгради на улицата. Дотогава входовете ѝ бяха заковани, токът и водата — прекъснати.

Небрежно почукаха на олющената врата, после разбиха ключалката и се втурнаха вътре. Двамата бандити живееха на първия етаж. Стайте тук никога не се бяха отличавали с особен блъсък, но сега бяха невероятно мръсни. Нямаше никого. Полицайтите прибраха пистолетите си и обискът започна.

Момчетата от групата за обиск търсеха нещо, каквото и да е. Портфейл, нещо от съдържанието му, дрехи, обувки... Не пипаха особено нежно. Ако при пристигането им къщата представляваше скитническа бърлога, когато си тръгнаха, тя нямаше нищо общо с представата за мил роден дом. Ала откриха само един трофей. Зад един дрипав стар диван беше захвърлена мръсна тениска, чиято предница бе покрита със засъхнала кръв. Прибраха я в плик и надлежно ѝ поставиха етикет. Същото се случи с всички други дрехи. Ако в лабораторията откриеха по тях влакна от облеклото на жертвата, това щеше да свърже бандюгите с куция.

Докато групата за обиск си вървеше работата, Бърнс и Скинър обиколиха улицата. Повечето съседи бяха виждали двамата и никой не се изказа положително за тях, главно заради навика им да се прибират пияни и да вдигат гюрултия по малките часове. Само че никой не знаеше къде може да са в този августовски следобед.

Когато се върнаха в участъка, Джак Бърнс седна на телефона. Поиска да обявят Прайс и Корниш за издирване, зададе съвсем прост въпрос на доктор Карл Бейтман, лекаря от спешното отделение в „Роял Лъндън“, след това се обади в спешните отделения на още три болници.

— Готово — извика Бърнс, когато затвори слушалката. Добрият детектив притежава ловен инстинкт, усещане за прилив на адреналин, когато всички улики започват да сочат към едно място. Той се обърна към детектив сержант Скинър. — Иди в болницата на Сейнт Анс Роуд. Потърси доктор Мелроуз от спешното отделение. Вземи му показания и го накарай да ги подпише. Покажи му снимка на Марк Прайс, за да го разпознае. Направи и ксерокс на целия им регистър от вчера следобед. После донеси всичко тук.

— Какво става? — завладян от настроението му, попита Скинър.

— Вчера там се е появил човек, отговарящ на описанието на Прайс. Доктор Мелроуз установил, че носът му е счупен на две места. Когато го открием, копелето ще е с наместен нос и тежка превръзка. И Мелроуз ще ни даде категорична идентификация.

— Кога се е случило това, шефе?

— Познай. Точно в пет часа вчера следобед.

— Три часа след удара на Парадайз Уей. Май ще извадим късмет.

— Да, струва ми се, че ще извадим късмет. Върви.

Докато Скинър отсъстваше, се обади сержантът, който бе командал групата за оглед. Резултатите бяха разочаровавши. До залез слънце на предния ден бяха претърсили на четири крака всяка педя от района. Бяха проверявали всяка ниша и цепнатина, всеки безистен и уличка, бяха взели проби от всеки стрък изпотъпкана трева и съмнителен канал. Бяха изпразнили единствените пет кофи за боклук, които бяха успели да открият.

Разполагаха с колекция от използвани презервативи, мръсни спринцовки и мазни опаковки от храна, типични за такива места. Но не бяха попаднали нито на кръв, нито на портфейл.

Бърнс беше разочарован. Корниш сигурно бе пъхнал откраднатия портфейл в джоба си, за да има възможност спокойно да разгледа плячката си. Очевидно бе взел парите и беше изхвърлил останалото, но не в Медоудийн Гроув. А той живееше на повече от половин километър разстояние. Районът бе прекалено голям, с прекалено много кофи за боклук и улички. Портфейльтът можеше да е навсякъде. Можеше — о, неземна радост! — още да е в джоба му. Нито той, нито Прайс, изглежда, не блестяха с особена интелигентност.

Що се отнасяше до Прайс, той не беше оставил кървава диря, тъй като бе затиснал кървящия си нос с тениската си. И все пак превъзходният свидетел и доказателствата за счупения му нос от болницата на Сейнт Анс Роуд само три часа след удара не бяха зле за един ден работа.

След това му се обади доктор Бейтман. Лекарят също го разочарова, но не много. Последният му разговор го обнадежди. Детектив сержант Коултър, който имаше повече куки в квартала от всеки друг, му съобщи, че според слуховете Корниш и Прайс играели билиядр в една зала в Долстън.

Когато Бърнс слезе по стълбището, Люк Скинър тъкмо влизаше във фоайето. Носеше пълни показания от доктор Мелроуз, категорична идентификация и копие от медицинския регистър, в който Прайс се бе представил под истинското си име. Бърнс му каза да заключи веществените доказателства и да отиде при него в колата.

Когато стигнаха, двамата бандюги все още играеха билиядр. Бърнс проведе ареста бързо и делово. Разполагаше с полицейски бус и шестима униформени, които завардиха всички врати. Присъстващите в залата само зяпаха с растящото любопитство на хора, които не са застрашени от нищо и наблюдават други, които са.

Прайс впери в Бърнс свинските си очички над дебелата превръзка на носа си.

— Марк Прайс, арестувам ви по подозрение за нанасяне на тежка телесна повреда на неидентифициран възрастен мъж към два и двайсет часа вчера следобед на Парадайз Уей в Едмънтън. Не сте длъжен да говорите, но ако по време на разпита пропуснете да споменете нещо, на което по-късно ще разчитате в съда, защитата ви може да пострада. Всичко, каквото кажете, ще бъде използвано в съда.

Прайс стрелна с панически поглед Корниш, който очевидно минаваше за мозъка на бандата. Той леко поклати глава.

— Разкарай се, измет такава — изсумтя Прайс.

Накараха го да се обърне, сложиха му белезници и го отведоха. След две минути го последва и Корниш. Качиха ги в буса с шестимата полицаи и малката кавалкада се върна в Доувърската пандела.

Процедурата, пак тази процедура. На връщане Бърнс поискава спешно да бъде повикано вещо медицинско лице. Последното се налагаше, тъй като по-късно ответникът можеше да повдигне

обвинение за полицейско насилие, усложнило счупването на носа му. Освен това трябваше да му вземат кръв, за да я сравнят с тази по тениската. Ако по нея имаше кръв от жертвата, така щяха да я разграничват.

Докато чакаше кръвна проба от мъжа в кома, той получи разочароващ отговор на въпроса си относно десния юмрук.

Предстоеше му дълга нощ. Арестът бе извършен в 19:15. Разполагаше с двадесет и четири часа, след които или главният детектив щеше да му даде още дванадесет, или местният съд щеше да му отпусне още двадесет и четири.

Като полицай, извършил арест, трябваше да погълни нов доклад, придружен с подписи и свидетелски показания. Трябваше да вземе показания под клетва от вещото медицинско лице, че двамата арестанти са годни за разпит. Трябваше да претърси всеки шев и джоб на дрехите им и да им вземе кръв.

Люк Скинър, който наблюдаваше всичко като ястреб, се беше погрижил арестантите да не изхвърлят нищо от джобовете си, докато ги извеждат от залата и ги качват в буса. Но никой не можеше да попречи на Корниш да заяви на полицайите, че иска адвокат, при това незабавно. Дотогава нямало да каже нищо. Това не се отнасяше за ченгетата, а за тъпия му съучастник. И Прайс го разбра.

Процедурата отне повече от час. Здрачаваше се. Вещото медицинско лице си замина, като остави констатацията си за годността на арестантите за разпит и за състоянието на носа на Прайс по време на арестуването му.

Двамата бандити бяха затворени в отделни килии и облечени в хартиени гащеризони. Дадоха им по чаша чай и по-късно щяха да получат полагащата им се порция от служебния стол. По устава, задължително по устава.

Бърнс влезе при Прайс.

— Искам адвокат — заяви набитият. — Нищо няма да кажа.

Корниш се държеше по същия начин. Само се усмихваше и настояваше за адвокат.

Дежурният служебен защитник беше господин Лу Слейд. Вдигнаха го от вечеря. Той пристигна на Доувър Стрийт малко преди

девет и прекара половин час затворен с двамата в една от стаите за разпити.

— Ако желаете, вече можете да проведете разпитите в мое присъствие, детектив инспектор — каза Слейд, когато излезе. — Но трябва да отбележа, че клиентите ми няма да дадат показания. Те отхвърлят обвинението. Твърдят, че по въпросното време са били далеч от въпросното място.

Той бе опитен защитник и се беше занимавал с подобни дела. Познаваше хора като сегашните си клиенти и не вярваше на нито една тяхна дума, ала си вършеше работата.

— Както желаете — отвърна Бърнс. — Но доказателствата ни са категорични и постоянно се увеличават. Ако клиентите ви направят самопризнание, може би дори ще повярвам, че когато е паднала, жертвата си е ударила главата в тротоара. С тези техни досиета... да речем, две години в „Пентънвил“.

Бърнс знаеше, че по ранения има десетки следи от ритници. Слейд знаеше, че той знае.

— Не съм сигурен, господин Бърнс. Те ще отрекат всичко. И искам всичко, с което разполагате.

— Всяко нещо с времето си, господин Слейд. А аз предварително ще искам заявлениета на клиентите ви за алиби. Но вие познавате законите също толкова добре, колкото и аз.

— Колко време можете да ги задържите? — попита служебният защитник.

— До седем и петнайсет утре вечер. Дванайсетте часа от моя началник няма да са достатъчни. Почти със сигурност ще поискам от съда удължаване на срока за задържане. Утре към пет, последното заседание за деня.

— Няма да възразя — отвърна Слейд. Знаеше, че няма смисъл да си губи времето. Клиентите му бяха бандити и едва не бяха убили човек. Магистратът, без да му мигне окото, щеше да удължи срока за задържане. — Що се отнася до разпитите, предполагам, че ще настояте да ги проведете, въпреки моето предупреждение, че няма да кажат нищо.

— Опасявам се, че ще настоя.

— В такъв случай, тъй като съм сигурен, че и двамата искаме да се приберем, може ли да предложа утре сутрин в девет часа?

Уговориха се и Слейд си тръгна. Прайс и Корниш бяха заключени за през нощта. Бърнс имаше да проведе още един телефонен разговор. Когато го свързаха с „Роял Лъндън“, поиска да разговаря с дежурната сестра в интензивното отделение. Пациентът може би, дебело подчертано може би, щял да оживее.

Тази вечер доктор Пол Уилис също се бе задържал до късно. Беше оперирал млад мотоциклист, който се опитал да счупи световния рекорд по спускане от хълма Арчуей. Неврохирургът бе положил всички усилия, но вътрешно даваше на младежа петдесет процента вероятност да остане жив до края на седмицата. Той чу за обаждането на Бърнс след като сестрата затвори слушалката.

Двадесет и четирите часа от поставянето на упойката бяха изтекли. Вече трябваше да се проявят първите признания на раздвижване. Преди да си тръгне, лекарят отново се отби при куция.

Нямаше промяна. Мониторите показваха нормална сърдечна дейност, но кръвното налягане продължаваше да е високо — един от симптомите за мозъчно увреждане. Пациентът се намираше в дълбока кома.

— Давам му още трийсет и шест часа — каза Уилис на сестрата.
— Надявах се през уикенда да си почина, но в събота сутрин ще дойда. Освен ако няма признания за възстановяване. Бихте ли оставили бележка да ми съобщят, ако настъпи положителна промяна, или тук, или вкъщи? Ако до девет часа сутринта в събота няма промяна, ще искам повторно сканиране. Моля, запазете ред на скенера.

Вечерта на втория ден Прайс и Корниш бяха нахранени с пържена храна и захъркаха като волове в панделата на Доувър Стрийт. Жертвата лежеше по гръб на слабата синя светлина и включена в три мониторни апарати, витаеще в някакъв свой далечен свят.

Доктор Уилис за известно време изхвърли мислите за пациентите от главата си и гледа един стар спагети уестърн с Клинт Истууд в красивия си дом на Сейнт Джонс Ууд Терас. Детектив сержант Люк Скинър стигна тъкмо навреме за срещата си с една много симпатична студентка по театрално майсторство от Хампстед, с която преди месец

се беше запознал в бара след концерт на Бетовен. Скинър никога не разговаряше за тези си вкусове (за Бетовен, не за момичетата) в стола на Доувърската пандела.

Детектив инспектор Джак Бърнс се прибра в празната си къща в Кемдън Таун и си сготви печен боб с препечена филийка. Искаше му се Джени и момчетата по-скоро да се върнат от почивка в Солкъм, в родния му Девън, където за негово огромно съжаление той не можеше да отиде. Август, тоя скапан август.

ТРЕТИ ДЕН — ЧЕТВЪРТЪК

Разпитите на Прайс и Корниш се оказаха безполезни. Джак Бърнс не беше виновен — той бе ловък и опитен в тази област. Първо се зае с Прайс, тъй като знаеше, че е по-глупавият от двамата. Лу Слейд мълчаливо седеше до клиента си. Бърнс възприе курс на любезни увещания.

— Виж, Марк, хванали сме те натясно. Имаме свидетел, който е видял всичко. Всичко. Отначало докрай. И е готов да свидетелства.

Той зачака. Нищо.

— За записа, моят клиент отказва да даде показания — измърмори Слейд.

— После човекът те е ударил по носа, Марк. Строшил ти е човката. Нищо чудно, че си си изпуснал нервите. Защо старец като него е постъпил така?

Прайс можеше да изсумти „Де да знам“ или „Тъп дъртак“. Това щеше да е идеално за пред съдебните заседатели. Признание за присъствие на местопрестъплението. Бам — и край на всякакво алиби. Той се намръщи, но продължи да мълчи.

— След това идва кръвта ти, Марк. Дето е изтекла от счупения ти нос. Имаме проби, момко.

Внимаваше да не каже, че има кръв само от тениската, а не от тротоара, но без да лъже. Прайс стрелна с панически поглед Слейд, който също разтревожено вдигна глава. Служебният защитник знаеше, че ако с помощта на ДНК-тестове се докаже, че на тротоара до пребития човек е открита кръв от клиента му, всякаква защита отива по дяволите. Но ако се наложеше, все още имаше време да промени тактиката си. Въз основа на закона за разкриване на следствената информация той щеше да настои да получи всичко, с което разполага Бърнс, при това много преди евентуалния процес. Затова само поклати глава и Прайс не каза нищо.

Детективът посвети на двамата арестанти по един час, после се отказа.

— Трябва да подам молба за удължаване срока на задържане — каза той на Слейд, когато върнаха Прайс и Корниш в килиите им. — В четири следобед?

Служебният защитник кимна. Щеше да присъства, ала почти нямаше да говори. Нямаше смисъл.

— И за утре сутрин съм насрочил опит за идентификация на Сейнт Анс Роуд. Ако получа два резултата, ще повдигна официално обвинение и ще поискам мярка за неотклонение задържане под стража — прибави Бърнс. Слейд отново кимна и си тръгна.

Докато шофираше към офиса си, дежурният служебен защитник не се съмняваше, че няма да стане така, както го мислят клиентите му. Бърнс си знаеше работата — точен до педантизъм, той не беше склонен към глупави грешки, от които да се възползва защитата. Освен това той тайничко бе убеден, че клиентите му са виновни. Беше видял досиетата им. Следобед щеше да ги види и магистратът. Ако тайнственият свидетел се окажеше почтен човек и потвърдеше показанията си, Прайс и Корниш за дълго нямаше да излязат на свобода.

Преди години полицията бе извършвала идентификациите в участъка. Новият метод за идентифициране от свидетел се прилагаше в така наречените „идентификационни квартири“, пръснати на ключови места в града. Най-близката до Доувърската пандела се намираше на Сейнт Анс Роуд, точно срещу болницата, в която работеше доктор Мелроуз и в която беше отишъл Прайс. Тази система бе по-ефикасна. Всички квартири бяха снабдени с последната дума на техниката в областта на подиумите, осветлението и едностранните огледала, през които се извършваше разпознаването, без да има вероятност някой престъпник да види свидетеля и да го смрази с поглед, за да не го издаде. Разполагаха също с групи от мъже и жени с различен ръст и външен вид, които можеха бързо да се отзоват на повикването. Тези доброволци получаваха по петнадесет лири само за да се строят в редица. Бърнс искаше две идентификации за единадесет сутринта на следващия ден и подробно описа арестантите си.

Люк Скинър трябваше да се заеме с медиите, към които Бърнс изпитваше пълно отвращение. Пък и детектив сержантът по-добре се справяше с тях. Той беше истински специалист по връзките с обществеността, нещо, на което много се подиграваха в стола, но което се оказваше извънредно полезно.

Всички въпроси на медиите минаваха през пресслужбата на Скотланд Ярд, която бе помолена за кратко изявление. Случаят все още не представляваше голям обществен интерес, но освен тежката телесна повреда, тук се касаеше за изчезнал човек. Скинър обаче не разполагаше с подробно описание и снимка поради състоянието на главата на жертвата.

Затова просто щеше да помоли за информация за всеки, който във вторник е изчезнал от дома си или от работа в района на Тотнъм и Едмънтьн и оттогава не са го виждали. Мъж с характерно накуцване, възраст между петдесет и петдесет и пет години, къса сива коса, ръст среден. През август нямаше много новини и медиите щяха да отразят случая, ала без особен интерес.

Въпреки това един вестник можеше да свърши добра работа и Скинър имаше връзка в него. Той обядва с репортера на „Едмънтьн енд Тотнъм Експрес“, местния „парцал“, който покриваше целия район на Доувърската пандела. Репортерът си взе бележки и обеща да направи каквото може.

През лятото граждансите съдебни учреждения може и да излизат в дълга отпуска, но мрежата от криминални съдилища никога не престава да работи. Голяма част от ежедневната работа се върши от магистрати, които не получават заплащане, в рамките на техните граждански задължения. Те поемат масата дребни пътнотранспортни нарушения, кражби и сбивания, издават заповеди за арест и обиск, удължават разрешителните за продажба на алкохол и сроковете за задържане в полицията. И определят мярка за неотклонение задържане под стража до началото на процеса. Когато постъпи сериозен случай, съвременният обычай изисква на съдийската скамейка да седи платен магистрат, квалифициран юрист.

Този следобед трети съдебен състав в съда на Хайбери Корнър се състоеше от трима граждани магистрати под председателството на

господин Хенри Спелар, пенсиониран училищен директор. Случаят беше толкова елементарен, че отне само НЯКОЛКО секунди.

Когато свърши, Прайс и Корниш бяха отведени обратно на Доувър Стрийт. Бърнс се яви на доклад при главен детектив Парфит.

— Как върви, Джак? — попита шефът на Отдела за криминални разследвания в Доувърската пандела.

— Досадно, господин главен детектив. Започна бързо, с отличен свидетел, който видял всичко. Отначало докрай. Почтен собственик на магазин оттатък улицата. Добър гражданин. Без колебание разпозна извършителите и е готов да свидетелства в съда. Липсва отнетият от жертвата портфейл. Плюс веществени доказателства, свързващи Прайс и Корниш с времето и местопрестъплението. Имам счупения нос на Прайс и лечението му в „Сейнт Анс“ само три часа по-късно. Това идеално се връзва със свидетелските показания.

— Тогава какво ти пречи?

— Трябва ми портфейлът и връзка с извършителите. В лабораторията се бавят. И бих искал да разпознаем жертвата. Още е неидентифициран възрастния мъж.

— Ще им предявиш ли обвинение?

— Ако утре Пател ги разпознае, да. Не бива да им се размине. Двамата категорично са виновни.

Алан Парфит кимна.

— Добре, Джак. Ще се опитам да пришпоря ония в лабораторията. Дръж ме в течение.

В „Роял Лъндън“ отново се свечери, но мъжът в интензивното отделение не виждаше нищо. От операцията бяха изтекли четиридесет и осем часа. Анестетиците отдавна бяха престанали да действат, ала той не помръдваше. Все още се намираше някъде далеч в собствения си свят.

ЧЕТВЪРТИ ДЕН — ПЕТЬК

Вестникът излезе и широко разпростири информациите на Люк Скинър. Материалът беше поместен на първа страница под заглавие „Тайнственият куц мъж. Кой е той, пити полицията“. Имаше описание на побоя и се споменаваше за двама местни мъже, които оказвали „помощ в полицейското следствие“. Това е един от онези често използвани в пресата изрази, които означават тъкмо обратното и всички го знаят.

Репортерът описваше жертвата — ръст, фигура, цвет на косата, куцането. Накрая завършващ с въпрос, напечатан с дебели главни букви: „НЯКОЙ ВИЖДАЛ ЛИ Е КУЦИЯ?“ Детектив сержант Скинър взе един брой и го прочете по време на закуската си в стола. Остана доволен. В допълнителната бележка към репортажа се посочваше, че срокът за задържане е удължен с още двадесет и четири часа.

В единадесет часа Прайс и Корниш бяха откарани с бус в идентификационната квартира на Сейнт Айс Роуд. Бърнс и Скинър ги последваха заедно с господин Пател. Имаше две групи с всеки заподозрян, всяка от по девет души със сходен външен вид. Поради състоянието на носа на Прайс, другите осем здравеняци от неговата група бяха с превръзки на носовете.

Господин Пател не се поколеба. За двадесет минути той категорично разпозна двамата мъже и отново потвърди, че ще свидетелства в съда. Бърнс остана доволен. Престъпниците не бяха видели собственика на магазина и не бяха участвали в улични банди. Ако имаше късмет, господин Пател нямаше да пострада.

Откараха го в магазина му. Доброволците си получиха възнаграждението и си тръгнаха. Прайс и Корниш бяха върнати в килиите си, където Бърнс възнамеряваше официално да им предяви обвинение.

Двамата със Скинър тъкмо влизаха в участъка, когато дежурният на регистратурата извика:

— Джак, търсиха те по телефона. — Сержантът погледна в бележника си. — Някоя си госпожица Армитидж. Цветарка.

Бърнс се озадачи. Не беше поръчвал цветя. От друга страна, Джени се връщаше след седмица. Един букет щеше да е много романтичен. Чудесна идея.

— Относно някакъв куц — прибави сержантът.

Бърнс взе адреса и заедно със Скинър се върнаха в колата.

Госпожиците Армитидж, близнаки на преклонна възраст, имаха малък цветарски магазин на Северен Хай Роуд. Половината им стока се намираше в магазина, другата половина бе изложена на тротоара. Последната водеше борба за оцеляване с пущеците, бълвани от чудовищата, които се движеха на юг към Хайбери или на север към индустриалните райони.

— Това може да е онзи мъж — каза госпожица Верити Армитидж. — Струва ми се, че отговаря на описанието. Става дума за вторник сутрин, нали?

Детектив инспектор Бърнс я увери, че наистина става въпрос за вторник сутрин.

— Той купи букет цветя. Не от скъпите, всъщност може би най-евтиния в магазина. Полски маргарити. Доколкото можеше да се съди по вида му, нямаше много пари, бедничкият. И във вестника пише, че бил ранен.

— Тежко ранен, госпожо. Не може да говори. В кома е. Как ви плати?

— О, в брой.

— С монети, от джоба си ли?

— Не. Извади банкнота от пет лири. От портфейла си. Изпусна го и аз го вдигнах, заради болния му крак.

— Какъв беше портфейльт му?

— Евтин. Пластмасов. Черен.

— Видяхте ли къде го прибра?

— В джоба на сакото си. Вътрешния.

— Можете ли да ми покажете букет от полски маргарити?

Върнаха се в стола на Доувър Стрийт. Бърнс беше мрачен и разочарован. По кредитна карта щеше да открие името на човека, а от компанията щеше да получи адреса или банковата му сметка. Каквото и да е. Но мъжът бе платил в брой...

— За какво му е на човек букет цветя в един августовски следобед? — попита той Скинър.

— Да го занесе на някое гадже. Или на майка си?

Двамата отместиха чиниите си и намръщено забиха погледи в чашите си с чай.

— Господине?

Плахият глас идваше от края на дългата маса. Полицайка, съвсем младичка, току-що излязла от школата. Джак Бърнс я погледна.

— Ммм?

— Просто ми хрумна една идея. За куция ли приказвате?

— Да. И приемам добри идеи. Слушам те.

Бузите ѝ очарователно поруменяха. Съвсем младичките полицайки обикновено не прекъсват детектив инспекторите.

— Той е бил на около половин километър от Хай Роуд и е вървял натам. Към автобусите. Но на половин километър оттатък е гробището.

Бърнс оставил чашата си и попита момичето:

— С какво се занимаваш в момента?

— Подреждам досиета, господин детектив инспектор.

— Това може да почака. Отиваме на гробището. Ела с нас.

Шофираше Скинър, както обикновено. Упътваше го полицайката, която беше от квартала. Гробището бе голямо и занемарено — общинска собственост. Тръгнаха от единния край, като всеки вървеше край отделен ред надгробни камъни. Отне им близо час. Откри го момичето.

Цветята бяха изсъхнали, разбира се, но все пак бяха полски маргарити, поставени в буркан от конфитюр със застояла вода. На надгробния камък пишеше, че там лежат тленните останки на Мейвис Джун Хол. Имаше дата на раждане, дата на смъртта и буквите RIP^[1].

Беше мъртва от две десетилетия. И бе починала на седемдесетгодишна възраст.

— Виж датата на раждане, шефе. Август хиляда деветстотин и шеста. Във вторник е имала рожден ден.

— Но, каква е била на куция, по дяволите?

— Сигурно майка.

— Възможно е. В такъв случай той се казва Хол — отвърна Бърнс.

На връщане се отбиха в цветарския магазин на Армитидж и госпожица Верити почти с абсолютна сигурност позна маргаритите. В Доувърската пандела Скинър се свърза с Бюрото за изчезнали и потърси името Хол. Бяха трима, само че две жени и едно дете.

— Все някой трябва да е познавал тоя човек. Защо не са го обявили за изчезнал? — пенеше се Бърнс. Разочарованията започваха да стават прекалено много.

Хубавата и умна полицайка се върна при своите досиета. Бърнс и Скинър слязоха при килиите и официално предявиха на Прайс и Корниш обвинение в нанасяне на тежка телесна повреда на неидентифициран възрастен мъж. В четири без петнадесет потеглиха за Хайбери Корнър, където главният секретар с изключителни усилия успя да ги смети в дневния ред. Този път двамата бандити нямаше да бъдат върнати на Доувър Стрийт. Бърнс възнамеряваше за една седмица да ги прехвърлят в истински затвор, навярно в „Пентънвил“.

В съда нещата се бяха променили. Този път им се падна първи съдебен състав. В тази зала подсъдимата скамейка е точно в центъра срещу съдията, а не в ъгъла. Магистрат беше опитният квалифициран юрист Джонатан Стийн.

Прайс и Корниш пак пристигнаха с полицейския микробус, но отпред ги чакаше друг с емблемата на Управлението на затворите на Нейно величество. Господин Лу Слейд седеше на масата си срещу магистрата, но молбата за налагане мярка на неотклонение щеше да подаде един млад прокурор.

Преди години полицията сама изпълняваше съответните процедури в съда и мнозина по-възрастни полицаи предпочитаха този начин. Но всички тези задължения отдавна бяха поверени на Кралската прокуратура. Едно от тях е да преценява дали подготвеният от полицията случай има реални шансове за успех пред съдията и съдебните заседатели. Ако Кралската прокуратура реши, че няма, случаят не се внася в съда. Не един недоволен детектив, чието дълго и упорито подготвяно обвинение срещу истински злодей не е било внесено, е обвинявал прокурорите, че покровителстват престъпността. Отношенията между полиция и прокуратура не винаги са розови.

Един от големите проблеми на Кралската прокуратура са оскудените й средства, многото работа и малките заплати. В резултат понякога тя се разглежда само като трамплин за младите и неопитните преди да преминат на частна практика.

Госпожица Прабани Сундаран беше много интелигентна и красива, истинска радост за очите на своите родени в Шри Ланка родители. Това бе първият й сериозен случай. Ала той не трябваше да представлява проблем.

Налагането на мярка за неотклонение задържане под стража щеше да е формалност. Господин Стийн не можеше да освободи Прайс и Корниш под гаранция. Досиетата им бяха ужасяващи и той можеше да ги види със собствените си очи. Налагането на мярка за неотклонение важи само седмица, така че докато защитата се пригответе, щеше да има още няколко явявания пред магистрата. Тогава прокуратурата щеше да представи всичките си улики и магистратът щеше да прати бандитите в Кралския съд, където щяха да ги съдят съдия и съдебни заседатели. Дотогава госпожица Сундаран просто трябваше да спазва процедурата.

Когато господин Стийн й кимна, тя се изправи и като се консултираше с бележките си, накратко очерта обвинението. След нея стана Слейд.

— Клиентите ми отхвърлят обвинението и след съответния период ще приемем пълна защита.

— Молим за мярка за неотклонение задържане под стража, господине — каза госпожица Сундаран.

— Господин Слейд? — Магистратът питаше дали господин Слейд възнамерява да поиска освобождане под гаранция.

Служебният защитник поклати глава. Господин Стийн ледено се усмихна.

— Много разумно. Задържане под стража за една седмица. — Той впери очи в госпожица Сундаран и господин Слейд над половинките си очила. — Ще се срещнем идващия петък сутрин.

Всички отлично знаеха, че тогава магистратът ще удължи задържането под стража с още една седмица и така нататък, докато прокуратурата и защитата не се приготвят за процеса в Кралския съд.

Все още с белезници, но вече охранявани от служители на затвора, Прайс и Корниш бяха откарани в „Пентънвил“. Господин Слейд се върна в офиса си, знаейки, че до понеделник сутрин трябва да получи отговор на молбата си за юридическа помощ. Неговите клиенти очевидно не разполагаха със средства да платят за защитата си и той трябваше да се опита да им осигури адвокат, който да ги поеме срещу съвсем скромно възнаграждение.

Вече имаше предвид две адвокатски колегии, чиито всемогъщи главни секретари щяха да му обърнат внимание, но беше наясно, че най-вероятно ще му дадат току-що завършил неопитен новак или някой дъртофелник, който има нужда от пари.

Джак Бърнс се върна на Доувър Стрийт. Бюрото му беше заринато с купища хартия. Имаше много залежала работа. И му оставаше да реши някои проблеми по въпроса за куция.

[1] Requiescat in pace (лат.) — Почивай в мир. — Б.пр. ↑

ПЕТИ ДЕН — СЪБОТА

Както бе обещал, в събота доктор Пол Уилис дойде точно в девет сутринта. В състоянието на пациента му нямаше промяна и той започва да се беспокои. Направиха втория скенер и лекарят внимателно проучи резултатите.

Определено нямаше нови хематоми, които да обясняват продължаващата кома. Кръвоносните съдове, които беше завързal, не изпускаха. Нямаше изтекла кръв, която да притиска мозъка. Той бързо бе заел обичайния си обем.

И все пак интракраниалното налягане все още беше прекалено високо. Както и кръвното налягане. Той започна да се опасява от кошмар на неврохирурга. Ако ритниците бяха причинили дифузна аксонна травма, скенерът нямаше да я покаже. Но ако мозъчният ствол или кора бяха непоправимо увредени, пациентът завинаги щеше да остане във вегетативно състояние, докато не му изключеха животоподдържащите системи, или просто щеше да умре. Доктор Уилис реши в понеделник да направи тестове на мозъчния ствол. Междувременно жена му с нетърпение очакваше обяда в Оксфордшир с хората, с които се бяха запознали на Корфу. Той отново погледна пациента и си тръгна.

Излизаха от гробището край старата каменна крепост. Бяха десетки. Беше ги виждал и преди по време на службата си в ескадрон В в тази горчива и тайна война, но тогава бяха само далечни фигури на фона на сиво-кафявите хълмове и се бяха появявали по един-двама. А това бе масирана атака и проклетите фанатици се изливаха отвсякъде.

А те бяха само десет, той и неговите другари, плюс петдесетина местни от севера, жандармеристи и войници, още необучени. В неговата група имаше двама офицери, двама сержанти, един ефрейтор и петима редници. Противниците им вече бяха над двеста и прииждаха от всички страни.

Залегнал на покрива, той свали трима още преди да разберат откъде ги обстрелят. Нищо чудно — ревът на минохвъргачките и тракането на пушките бяха оглушителни.

Ако не беше онзи единичен изстрел, отекнал, докато преди час бунтовниците се бяха промъквали към Джебел Али, вече щяха да са ги довършили. Така бяха имали няколко минути, за да заемат позиции преди първата вълна нападатели да се понесе към оградата. Сега самият брой на противниците им правеше положението безнадеждно.

Виждаше тялото на местен войник, проснат по очи в калта на така наречената „Главна улица“. Капитан Майк все още се опитваше да покрива четиристотинте метра до мястото, където Лабалаба, храбрият ефрейтор от Фиджи с половин отнесена долна челюст, стреляше по прииждащите бунтовници с архаичната си картечница.

Две покрити с кефии^[1] глави се появиха иззад крепостта от дясната му страна и той ги уби. Още трима прехвърлиха ниския хребет отляво. Опитваха се да изкарат капитана на открито. Той изразни пълнителя си, като уби единия. Другите двама се скриха.

Претърколи се по гръб, за да смени пълнителя, и над главата му изсвири адски голяма ракета. Още малко по-надолу и щеше да го опече като пържола. Под гредите, върху които лежеше, чуваше как офицерът вика базата по радиостанцията — настояваше за самолетна поддръжка и пращаше по дяволите ниските облаци. С новия пълнител хвана още двама бунтовници на открито и ги свали преди да стигнат до капитан Майк, който тъкмо бе изчезнал в картечното гнездо заедно със санитаря Тобин, за да помогнат на двамата фиджийци.

Тогава не можеше да знае, но по-късно щеше да научи, че безстрашният Лабалаба току-що е бил улучен повторно, този път в челото, и е убит, нито че Тобин ще бъде пристрелян точно след като превърже ранения на три места редник Ти, който щеше да остане жив. По никаква случайност забеляза терориста, който едва не го беше убил с ракетата. Бунтовникът се криеше между две пясъчни хълмчета оттатък разкъсаната и увисната телена мрежа. Той прати един от своите 7.62-милиметрови медно-никелови куршуми право в гърлото му. Гранатохвъргачката утихна, но вцепеняващите писъци на мините и тракането на една 75 миллиметрова безоткатна пушка продължиха.

Накрая някак си самолетите пристигнаха. Появиха се откъм морето под облаците на не повече от тридесет метра височина.

Бомбите и картечният огън успяха да пречупят волята на бунтовниците. Атаката се разколеба и нападателите се пръснаха, като отнесоха ранените си и повечето си убити. По-късно щеше да научи, че заедно с другарите си са отблъснали между триста и четиристотин терористи и че са пратили стотина от тях в рая.

След като стрелбата утихна, както си лежеше на покрива, той се разсмя от облекчение и се зачуди какво ли ще си помисли за него сега леля му Мей.

В интензивното отделение на „Роял Лъндън“ куцият все още бе някъде далеч, много далеч.

[1] Кефия — арабска мъжка кърпа за глава. — Б.пр. ↑

ШЕСТИ ДЕН — НЕДЕЛЯ

Джак Бърнс беше човек на простите удоволствия и едно от тях бе неделното му излежаване. Този ден не успя да му се наслади. Телефонът иззвъня в 07:15. Обаждаше се дежурният сержант от Доувърската пандела.

— Току-що дойде един човек, който рано сутрин води кучето си на разходка.

Бърнс се зачуди колко ли време ще му трябва, за да удуши сержанта.

— Носи някакъв портфейл — продължи дежурният. — Казва, че кучето му го намерило в някакъв запустял участък на малко повече от половин километър от квартала.

Детектив-инспекторът моментално се разсъни.

— Евтин, пластмасов, черен.

— Виждал ли си го?

— Задръж го. Не му позволявай да си тръгне. След двайсет минути съм в участъка.

Човекът с кучето се оказа пенсионер, Робърт Уитъкър, изправен и спретнат старец, седнал с чаша чай в една от стаите за разпити.

Господин Уитъкър даде и подписа показания, после си отиде. Бърнс се обади на групата за оглед и настоя пред ядосания й шеф да претърсят всяка педя от половинакровия запустял участък. Искаше доклада до вечерта. От четири дни не беше валяло, но небето изглеждаше тежко и сиво — не му се щеше нещо да се измокри.

Накрая разгledа самия портфейл. Забелязваха се вдълбнатините, оставени от зъбите на кучето, влага от кучешка слюнка. Но какво друго можеше да му разкрие той? С помощта на пинсети Бърнс го поставил в найлонова торбичка за веществени доказателства и се обади в дактилоскопската лаборатория. Да, знаел, че е неделя, но случаят бил спешен.

През деня групата за оглед напълни осем чуvalа с боклуци от запустелия участък край Мандела Роуд и проучването им продължи до късно вечерта.

Ала не откриха нищо от съдържанието на портфейла, който бе съвсем празен.

СЕДМИ ДЕН — ПОНЕДЕЛНИК

Лежеше свит и изпълнен със страх в почти пълния мрак. Единствената нощна лампа в другия край на стаята хвърляше странни движещи се сенки по тавана. Чуваше как другите момчета в спалнята на сиропиталището бълнуват или хленчат насын. Не знаеше къде ще отиде и какво ще стане с него след смъртта на родителите му. Знаеше само, че е сам и уплашен на това ново място.

Може би беше задрягал, но се събуди, когато вратата се отвори и от коридора нахлу светлина. След това тя се наведе над него, нежните й ръце поправиха завивките и отметнаха мокрите от пот кичури от лицето му.

— Спокойно, спокойно, момче. Още ли не си заспал? Хайде, заспивай като добро момче и Господ с всичките си ангели ще се грижи за теб, докато леля Мей се върне.

Успокоен, той потъна в дългия топъл мрак на безкрайната нощ.

Съобщи му го дежурната сестра в интензивното отделение на „Роял Лъндън“. Беше го потърсила в Доувърската пандела, но по-рано Бърнс бе оставил личния си номер за спешни случаи.

— Детектив инспектор Бърнс? „Роял Лъндън“. Съжалявам, че трябва да ви го съобщя, но пациентът, от когото се интересувахте, неизвестният мъж в интензивното отделение... почина в шест и десет сутринта.

Джак Бърнс затвори. Предстоеше му поредният дълъг ден. Вече разследваше убийство. Поне щеше да има предимство в съда. Трябваше да присъства на аутопсията. Двата звяра в „Пентънвил“ трябваше да бъдат върнати на Хайбери и да им бъде предявено ново обвинение.

Това означаваше, че се налага да уведомят всички в съда, от секретаря до магистратите, както и служебния защитник Лу Слейд. Процедури, и пак процедури, но те трябваше да се спазват, при това

стриктно. Не можеше да става и въпрос на Прайс и Корниш да им се размине заради технически пропуск, открит от някой хитър адвокат. Бърнс искаше за дълго да ги затвори зад дебелите каменни стени.

В „Роял Лъндън“ има малка морга и патоанатомия и по обяд патологът от вътрешното министерство доктор Лоурънс Хамилтън направи аутопсията там.

Според личното мнение на Бърнс съдебните патолози бяха странни типове. Вършеха работа, която го отвращаваше. Едни бяха жизнерадостни и склонни към весели разговори, докато режеха поредния труп на парчета. Други бяха по-научно настроени и се отнасяха към онова, което откриваха, с момчешки ентузиазъм, като ентомолози, попаднали на нов вид пеперуда. Трети бяха кисели и отговаряха едносично. Доктор Хамилтън беше от първия тип. За него животът не можеше да е по-добър, нито работата му — по-прекрасна.

Джак Бърнс често присъстваше на аутопсии, но от миризмата на етер и формалдехид винаги му се гадеше. Когато дисковият трион се врязваше в черепа, той се извръщаше към схемите на стената.

— Мили Боже, здравата са го пребрали — отбеляза Хамилтън, докато разглеждаха покрития със синини труп на масата.

— С ритници. Във вторник — поясни Бърнс.

— За съжаление „смърт от ритници“ не е точно онзи резултат, който се иска от мен — дружелюбно отвърна патологът и започна да реже, като диктуваше наблюденията си в микрофона.

Отне цял час. Имаше много увреждания и доктор Хамилтън отдели известно време за старо счупване на дясната бедрена кост и таза, което беше причината човекът да е куцал.

Многобройните останали травми бяха нанесени във вторник — счупена лява ръка, избити предни зъби, три спукани ребра, счупена лицева кост. Бърнс провери пръстите на дясната ръка, но Карл Бейтман се оказа прав. Нямаше наранявания. Странно.

— Причина за смъртта? — накрая попита той.

— Всичко ще бъде включено в официалния ми доклад, господин Бърнс. — Разбира се. На процеса той щеше да е основен свидетел на обвинението. — Но между нас двамата, Масивна аксонна травма на мозъка. Неврохирургът е направил всичко възможно, но не е можел да

го види. На скенера не си личи. Освен това има цялостна травма в резултат на многобройни наранявания, които са оказали общото си въздействие, въпреки че поотделно не са били смъртоносни. Ще го зашия за роднините. Има ли роднини?

— Не зная — отвърна Бърнс. — Дори не зная кой е.

Следобед изпълни всички подробности за следващия ден — уведоми секретаря, магистратите и затвора „Пентънвил“. Лу Слейд изказа съжалението си за смъртта на жертвата. Цяла сутрин се бе опитвал да открие адвокат, който да поеме случая. Също като Бърнс, той се беше натъкнал на августовския синдром — отсъстваха половината от хората, на които позвъни. Но смяташе, че ще успее да убеди един млад адвокат. Убийството поне щеше да предизвика по-голям интерес.

— Все пак трябва да ги защитавам — каза Слейд.

— Не се престаравайте, господин Слейд — отвърна Бърнс и затвори.

Притиснати от главен детектив Парфит, специалистите от лабораторията им пратиха резултатите. Нямаше нито кръв, нито влакна от дрехите на Прайс и Корниш, които физически да ги свържат с покойника. Кръвта по тениската имаше само един източник — собственика ѝ Прайс.

Бърнс прие нещата философски. Ако мъжете се бяха борили, по дрехите им щяха да останат влакна от тези на жертвата. Прайс и Корниш щяха да са прекалено глупави, ако не знаеха за изключителния напредък на полицейската техника през последните двадесет години. В днешно време се откриваха улики, за каквито по-рано детективите не бяха могли и да мечтаят.

Но куцият беше повален с юмрук и ритник отзад в сгъвката на коляното. На земята с тялото му бяха влизали в контакт само върховете на обувките, които след двадесет и четири часа бяха покрити с прах и не дадоха никакви годни за пред съда резултати.

Съобщението от дактилоскопската лаборатория обаче компенсираше всичко това. Имаше кучешка слюнка и три групи отпечатъци. Едните бяха на починалия, очевидно собственик на портфейла. Вторите бяха на господин Уитъкър, който се беше съгласил

да даде отпечатъци. Третите бяха на Хари Корниш. Бърнс толкова се развълнува, че скочи.

— Сигурен ли си? Няма ли възможност за грешка?

— Джак, за идеално съответствие ми трябват шестнайсет съвпадащи точки. Имам двайсет и една. Давам ти пълна гаранция.

Лаборантът също щеше да е важен свидетел на процеса. Бърнс му благодари и затвори.

— Пипнах те, копеле — каза той на саксията.

Ала продължаваше да го гризе един проблем. Кой беше куцият? Какво го бе довело в Едмънтън? Дали беше, дошъл само за да остави евтиния букет на гроба на отдавна мъртвата жена? Имаше ли семейство, може би далеч на крайбрежието като неговата Джени? Имаше ли работа и колеги? Защо никой не бе забелязал отсъствието му? Как беше успял да нанесе такъв удар на Прайс и да не нарани кокалчетата на пръстите си? И защо бе окказал съпротива заради някакъв нещастен портфейл само с няколко банкноти?

На Люк Скинър му хрумна нещо.

— Полицаят, който пръв е стигнал на местопрестъплението. Той се е навел над мъжа и е видял лицето му преди да започне да се подува. И санитарят, онзи, който дошъл с линейката. Ако ги пратим при полицейски художник...

Бърнс откри санитаря чрез лондонската Бърза помош и когато чу, че пациентът е починал, той се съгласи да помогне. На другия ден бил първа смяна и щял да се освободи в два следобед.

Полицаят служеше в участъка на Доувър Стрийт. Намериха го по графика за дежурствата. Уредиха в два следобед на другия ден от Скотланд Ярд да пристигне опитен полицейски художник.

Преди да си тръгне, Бърнс надълго обсъди тактиката с Алан Парфит. Главният детектив проучи всички улики и накрая се съгласи.

— Може да успеем. Имаме показанията на господин Пател, който категорично разпозна заподозрените, а също счупения нос, три часа по-късно наместен от доктор Мелроуз. И портфейла. Можем да ги пратим в затвора до края на живота им.

— Да, струва ми се, че можем. Ще те подкрепя. Утре ще се срещна с един от шефовете в Кралската прокуратура и мисля, че ще успея да го убедя.

Имаше показания, показания и пак показания. Досието беше дебело пет сантиметра. Пълните доклади от аутопсията и дактилоскопската лаборатория още не бяха пристигнали. Но двамата бяха единодушни, че случаят ще мине в съда.

ОСМИ ДЕН — ВТОРНИК

На другия ден Прайс и Корниш бяха доведени в залата на първи съдебен състав в сградата на Хайбери Корнър. Председателстваше господин Стийн. Госпожица Сундаран представляваше прокуратурата и родителите ѝ сияеха от гордост зад стъклена преграда, която отделяше галерията за зрителите. Господин Слейд изглеждаше малко мрачен.

Господин Стийн беше кратък. Секретарят прочете новото обвинение в убийство и господин Слейд се изправи, за да повтори, че клиентите му не се признават за виновни. Господин Стийн въпросително погледна госпожица Сундаран, която поиска ново едноседмично налагане на мярка за неотклонение задържане под стража.

— Господин Слейд? — попита той.

— Не настоявам за освобождаване под гаранция, господине.

— Тогава удовлетворявам молбата ви, госпожице Сундаран. Насрочвам изслушването за следващия вторник в единайсет часа. Отведете ги.

Прайс и Корниш бяха откарани със затворническия микробус. Госпожица Сундаран вече разполагаше с всички материали по делото и беше доволна от тях. Когато се върна в службата си, ѝ казаха, че делото почти със сигурност ще влезе в съда. През следващите двадесет и четири часа Кралската прокуратура щеше да връчи материалите на господин Слейд. Тогава можеше да започне подготовката на защитата.

„А бе каква защита! — помисли си Слейд. — Ще ми трябва гений с адвокатска перука, за да ги измъкне.“

Рисунката на жертвата стана сполучлива. Санитарят и полицаят описаха приблизителната външност на починалия и художникът се хвана на работа. Формата на очите, късата сива коса, очертанието на брадичката. И двамата бяха видели жертвата само със затворени очи.

Художникът ги отвори и мъжът ги погледна — предишният мъж, а сега накълцано и закърпено парче месо в едно хладилно чекмедже.

Оттам нататък продължи Люк Скинър. Той имаше познат в пресслужбата на Скотланд Ярд и поиска да публикуват портрета в следващото издание на „Ивнинг Стандарт“. По-късно вечерта двамата се срещнаха с главния съдебен кореспондент. Всички знаеха, че август е „тъпият сезон“. Имаше недостиг на новини. Този случай представляваше известен интерес. Кореспондентът прие да го отрази. Представи си заглавието: „ПРЕБИТ ДО СМЪРТ. ПОЗНАВАТЕ ЛИ ГО?“ Портретът щеше да е придружен от пълно описание, в което щеше да се споменава за счупения десен крак и характерното куцане. Скинър знаеше, че това е последният им шанс.

ДЕВЕТИ ДЕН — СРЯДА

„Ивнинг Стандарт“ е единственият вечерен лондонски вестник и почти изцяло покрива столицата и югоизточната част на страната. Скинър имаше късмет. Тази вечер новините бяха изключително оскъдни, затова редакцията публикува портрета на жертвата на първа страница. „ПОЗНАВАТЕ ЛИ ТОЗИ ЧОВЕК?“, питаше заглавието, следвано от препратка на вътрешна страница.

Посочваше се приблизителната възраст, ръстът, фигурата, косата, цветът на очите, изтъканите дрехи, фактът, че мъжът е ходил на местното гробище, за да постави цветя на гроба на някоя си Мейвис Хол, и се е връщал към автобуса. В материала се подчертаваше, че двадесетина години преди инцидента мъжът си е счупил крака, поради което е куцал.

Бърнс и Скинър с надежда чакаха цял ден, но не се обади никой. Нито на следващия, нито на по-следващия.

Проведе се кратко заседание на районния съд, на което съдебният следовател отказа да даде на общината правото да погребе починалия в необозначен гроб.

— Всичко това е странно и много тъжно, шефе — на връщане в Доувърската пандела каза Скинър. — Можеш да живееш в адски голям град като Лондон и наоколо ти да е бъкано с милиони хора, но ако страниш от тях, както сигурно е правил нашият човек, никой няма да разбере, че съществуваш.

— Все някой трябва да го е познавал — отвърна Бърнс. — Колега, съсед. Сигурно е в отпуска. Август, тоя скапан август.

ДЕСЕТИ ДЕН — ЧЕТВЪРТЬК

Джеймс Ванситарт стоеше до прозореца на стаята си и гледаше към Темза. Беше петдесет и две годишен, един от най-известните лондонски адвокати. Бе облякъл копринената тога на удивително ранната възраст четиридесет и три години, след като беше работил като младши адвокат само осемнадесет. Ала късметът и способностите му му помагаха. Преди десет години бе помогал на много по-възрастен свой колега, който се беше разболял по време на процеса. Съдията не бе искал да го преустановят и беше останал доволен от съгласието на Ванситарт да продължи сам. Адвокатската колегия бе рискувала и делото беше завършило с триумфалното оправдаване на подсъдимия. Адвокатската колегия бе единодушна, че професионалните и ораторски способности на Ванситарт са спечелили съдебните заседатели и че представените впоследствие доказателства за невинността на подсъдимия не са имали решаващо значение.

На следващата година кандидатурата на Ванситарт за адвокатската колегия не срещна съпротива в кабинета на лорд-канцлера, който по онова време се намираше в ръцете на консервативно правителство. Баща му граф Есендън, партиен организатор на торите в Камарата на лордовете, може би също му бе дал едно рамо. В колегията и клубовете на Сейнт Джеймс се смяташе, че вторият син на Джони Есендън е човек на място. Хитър, да, но какво да се прави.

Ванситарт се извърна от прозореца, отиде при бюрото си и натисна бутона на интеркома, за да повика главния си секретар. Майкъл Крийди от двадесет години безупречно ръководеше делата на тридесетте адвокати в тази колегия. Той беше забелязал младия Ванситарт малко след завършването му и бе убедил тогавашния шеф на колегията да покани младежа да постъпи при тях. Преценката му се оказа точна — петнадесет години по-късно тогавашният младши адвокат беше станал заместник-шеф на камарата и звезда на юридическия небосвод. Очарователната му съпруга, талантлива

портретистка, имението в Бъркшир и двамата му синове в Хароу завършваха блестящата картина. Вратата се отвори и в пълната с книги стая влезе Майк Крийди.

— Нали знаеш, че рядко поемам служебна защита, Майк?

— Това „рядко“ напълно ме устраива.

— Обаче от време на време? Да речем, веднъж годишно? Човек трябва да си плаща дължимото, хубаво е за имиджа.

— Веднъж годишно е предостатъчно. Няма нужда да се престараваш.

Ванситарт се засмя. Крийди ръководеше финансите и въпреки че колегията беше извънредно богата, той не обичаше „неговите“ адвокати да поемат служебни защити. И все пак прищевките са си прищевки и трябва да се задоволяват. Само че не прекалено често.

— Имаш ли нещо предвид?

— Казаха ми за един случай на Хайбери Корнър. Двама младежи, обвинени в ограбване и убийство. Твърдят, че не са го извършили. Дори може да се окаже вярно. Казват се Прайс и Корниш. Можеш ли да провериш кой им е служебен защитник и да го помолиш да разговаря с мен?

След час Лу Слейд седеше и зяпаше телефона така, като че ли изведнъж е станал от злато, инкрустирано с диаманти.

— Ванситарт? — промълви той. — Самият Джеймс Ванситарт?

После се окопити и отговори на Майк Крийди:

— Да, разбира се. За мен е чест. И голяма изненада, признавам. Да, ще почакам.

След секунди прехвърлиха разговора и в слушалката се чу гласът на адвоката.

— Господин Слейд, много любезно от ваша страна да се съгласите да поговорим.

Говореше спокойно, уверено и учтиво. „Итън, може би Хароу, а и Кралската гвардия“ — помисли си Слейд.

Разговорът продължи кратко, но обхвана всичко необходимо. Слейд с удоволствие щял да въведе господин Ванситарт в процеса Короната срещу Прайс и Корниш. Да, получил материалите на прокуратурата, пристигнали тази сутрин, и с удоволствие щял да дойде

в Темпъл^[1], за да обсъди тактиката с новия адвокат на клиентите си. Уговориха се да се срещнат в два следобед.

Ванситарт се оказа точно такъв, какъвто очакваше Слейд — изтънчен, очарователен и любезен. Предложи на госта си чай в чаша от костен порцелан и когато забеляза жълтеникавите петна на показалеца и средния пръст на дясната му ръка, му подаде сребърна кутия „Болкан Собрание“. Слейд с благодарност запали. Той произхождаше от Ист Енд и тези копелета го изнервяха. Ванситарт погледна папката, но не я отвори.

— Кажете ми, господин Слейд, как виждате този случай? Просто ми го опишете.

Естествено Слейд беше поласкан. Денят и без това вече му бе поднесъл предостатъчно приятни изненади. Той описа събитията от последните осем дни, откакто го бяха вдигнали от вечеря, за да го повикат в Доувърската пандела.

— В такъв случай, изглежда, че господин Пател е ключовият и в същото време единствен свидетел — каза Ванситарт, когато Слейд свърши. — Останалите доказателства са или лабораторни, или косвени. Има ли нещо друго в материалите?

— Не, това е всичко.

Слейд беше имал един час в офиса си и още един в таксито, за да прелисти папката от прокуратурата.

— Въпреки това мисля, че доказателствата са доста убедителни. И клиентите нямат алиби. Те твърдят, че или са си били легнали, или заедно са се мотали по улиците.

Ванситарт се изправи и принуди Слейд да остави недопитата си чаша и да угаси цигарата си, за да последва примера му.

— Беше извънредно любезно от ваша страна да дойдете лично — докато го изпращаше до вратата, каза Ванситарт — но пък винаги съм смятал, че ако двама души искат да работят заедно, най-доброто решение е още в началото да се срещнат лично. И ви благодаря за съветите.

После каза, че още тази вечер възnamерявал да прочете всички материали и че на другия ден щял да се обади на Слейд в службата. Слейд поясни, че през цялата сутрин имал работа в съда, затова разговорът беше насрочен за три следобед.

[1] Два комплекса в Лондон, в които се помещават две от четирите адвокатски колегии. — Б.пр. ↑

ЕДИНАДЕСЕТИ ДЕН — ПЕТЬК

Разговорът се проведе точно в три.

— Интересен случай, господин Слейд, не смятате ли? Доказателствата са убедителни, но може би не са неопровержими.

— Достатъчно убедителни, ако господин Пател потвърди показанията си, господин Ванситарт.

— Точно такова е и моето заключение. Кажете ми, нашите клиенти дадоха ли някакво обяснение на отпечатъците по портфейла и на счупения нос, наместен само три часа след грабежа?

— Не. Просто продължават да повтарят „не знам“ и „не си спомням“. Не са особено интелигентни.

— Е, какво да се прави. Но мисля, че все пак ни трябват логични обяснения. Искам да се срецна с тях в „Пентънвил“.

Слейд се смяя. Ванситарт действаше изключително бързо.

— В понеделник цял ден съм в съда — каза той. — Във вторник е следващото искане за удължаване на срока за задържане. Можем да се срецнем с тях в стаята за разпити на Хайбери Корнър преди да ги отведат.

— Дааа. Надявах се във вторник да мога да се намеся. Щеше да е добре дотогава да придобия известна представа за нещата. Не обичам да провалям почивката на хората, но съгласен ли сте за утре?

Слейд отново бе поразен. Да се намеси ли? Изобщо не бе предполагал, че този високопоставен адвокат ще иска да присъства на формалното удължаване на срока за задържане. Уговориха срещата в „Пентънвил“ за десет часа на другия ден. Слейд щеше да се свърже с управата на затвора.

ДВАНАДЕСЕТИ ДЕН — СЪБОТА

Сигурно имаше някакво недоразумение. Господин Ванситарт пристигна в затвора в девет без петнадесет и въпреки учтивостта си прояви изключителна настойчивост. Срещата била в девет часа, не в десет, а той бил зает човек. Другият адвокат несъмнено щял да дойде по-късно. След като се посъветва с началството си, служителят помоли един свой колега да придружи адвоката до стаята за срещи. В девет и пет доведоха двамата арестанти. Те намръщено изгледаха адвоката, който ни най-малко не се смути.

— Съжалявам, че господин Слейд закъснява — каза той. — Но несъмнено ще дойде по-късно. Аз съм Джеймс Ванситарт и съм ваш защитник. Моля, седнете.

Оставиха ги сами в стаята. Двамата мъже седнаха срещу Ванситарт. Той извади материалите на прокуратурата. След това пълзна по масата кутия цигари и кибрит. Прайс и Корниш жадно запушиха. Корниш прибра цигарите в джоба си. Ванситарт добродушно му се усмихна.

— Здравата сте загазили, младежи.

И докато двамата го наблюдаваха през облаците тютюнев дим, запрелиства страниците.

— Господин Корниш... — Ванситарт погледна Мазната коса, — един от проблемите ни е портфейльт. Намерил го е човек, който разхождал кучето си. Лежал в тревата в някакъв запустял участък, точно до Мандела Роуд. Несъмнено е принадлежал на убития — има негови отпечатъци. За нещастие има и ваши.

— Не знам — отвърна Корниш.

— Е, така е. Когато човек има работа, паметта му изневерява. Но трябва да има някакво невинно обяснение. Вижте, предполагам, ще mi кажете, че в сряда сутрин след деня на нападението сте вървели по Мандела Роуд, сигурно сте отивали да хапнете в някоя закусвалня, когато сте видели в канавката да лежи портфейл, нали така?

Корниш може и да беше мозъкът на компанията, обаче не бе интелигентен, а просто лукав. Въпреки това в очите му проблесна нещо.

— Да — съгласи се той. — Точно така си беше.

— В такъв случай като ваш защитник, аз, разбира се, ще ви повярвам. И несъмнено сте проявили естествено любопитство, и сте се навели да вдигнете портфейла. Оттук и отпечатъците ви.

— Да бе — отново потвърди Корниш. — Точно така.

— Но за нещастие портфейлът е бил празен, нали? В него не е имало абсолютно нищо. Затова човек, без да се замисли, може да го хвърли през оградата в запустелия участък, където да си лежи в тревата, за да го открие някое куче. Нещо подобно, нали?

— Аха — каза Корниш. Новият адвокат започва да му харесва. Хитър пич. Ванситарт извади сноп листове от куфарчето си и бързо написа показания.

— Ето, това са бележките по вашето обяснение. Моля, внимателно ги прочетете и ако сте съгласен, че се е случило точно така, защитата няма да е чак толкова трудна. Така че можете да ги подпишете.

Корниш не ги прочете бързо, но все пак се подписа.

— А сега, вторият ни проблем е вашият нос, господин Прайс.

Превръзката я нямаше, но носът все още беше подут.

— Има доказателства, че към пет часа следобед в деня, в който на Парадайз Уей са нападнали онзи нещастен човек, вие сте отишли да ви наместят носа в болницата на Сейнт Анс Роуд. Прокуратурата се опитва да направи от това голям въпрос.

— Амче, болеше ме — каза Прайс.

— Случва ли се двамата да излезете, за да ударите по някоя и друга бира?

Те кимнаха.

— В понеделник вечер излизахте ли?

В първия момент лицата им останаха безизразни. После Корниш кимна.

— В „Кингс Хед“ на Фароу Стрийт.

— И там са ви видели да пияте, нали? Барманът видя ли ви?

Пак кимване.

— Може би ще ми кажете, че господин Прайс здравата си е бил пийнал. Че на връщане решил да се изпикае в канавката, но се препънал в тротоара, паднал върху една паркирана кола и си счупил носа, нали така?

Корниш сръга Прайс с лакът.

— Нали си спомняш, Марк? Точно така стана.

— Е, значи вече имаме счупен нос, кръвта се лее по улицата. Затова си вдигате тениската и я притискате към лицето си, докато не се приберете вкъщи и кръвта не спре. После, понеже сте много пиян, заспивате и се събуждате чак по обяд във вторник, нали?

Корниш се ухили.

— Точно така. Нали бе, Марк?

— Само че до отиването ви в болницата остават пет часа. Вие несъмнено ще ми кажете, че не сте искали да го правите на въпрос, нали? Не сте разбирали, че носът ви е счупен, но накрая приятелят ви успял да ви убеди да потърсите медицинска помощ, защото не преставало да ви боли. И някъде към пет сте отишли в болницата.

Прайс енергично кимна.

— Но разбира се, това се е случило следобед. Може би сте похапнали в някоя работническа закусвалня, където сте останали от един до два и половина? Намерили сте на масата брой на „Сън“, зачели сте се в спортните страници, такива неща? Не си спомняте името на закусвалнята, нали?

Двамата поклатиха глава.

— Няма значение. В онзи квартал има десетки такива заведения. Но през целия ден не сте се приближавали до Медоудийн Гроув, нали?

— Не — потвърди Корниш. — Висяхме в оная закусвалня до два и половина и ядохме пържени яйца и чипс.

— Не беше от заведенията, където обикновено ходите, така ли?

— Не. Случайно се отбихме там. Не си спомням как се казваше.

— Е, това изглежда доста убедително. Съдебните заседатели би трябвало да ви повярват. Стига да се придържате към тази версия. Без да я променяте. Говорете кратко и ясно. Разбрахте ли?

Те кимнаха. Господин Ванситарт записа новите показания с версията за счупения нос. Прайс почти не можеше да чете, но въпреки това ги подписа. Адвокатът прибра двата листа в дебелата папка. Влезе смутеният Лу Слейд. Ванситарт се изправи.

— Скъпи господин Слейд. Ужасно съжалявам за това недоразумение. Счуло ми се е, че казвате девет. Но няма значение. Тъкмо свършвахме с нашите клиенти.

Той приятелски се усмихна на Прайс и Корниш.

— Ще се срецнем във вторник в съда, но няма да можем да разговаряме. Не казвайте абсолютно нищо на хората, с които ви сложат в една килия. Някои от тях са доносници.

Ванситарт предложи на притеснения адвокат да го откара със своето бентли. По време на пътуването Слейд прочете двете нови показания.

— По-добре — каза той. — Много по-добре. Защитата става много по-стабилна. Изненадан съм, че не са ми казали всичко това. Остава Пател...

— А, да. Господин Виджей Пател. Почтен човек. Честен човек. Навярно достатъчно честен, за да признае, че може да е сгрешил.

Слейд се съмняваше, но после си спомни, че с майсторското си водене на кръстосан разпит Ванситарт отстъпва само на Джордж Карман^[1]. Положението започна да му изглежда малко по-розово. А и адвокатът възнамеряваше във вторник да дойде на Хайбери Корнър. Без предупреждение. Това трябваше да попритечи някои хора. Слейд се усмихна.

[1] Известен в близкото минало британски адвокат. — Б.пр. ↑

ПЕТНАДЕСЕТИ ДЕН — ВТОРНИК

Някои хора наистина бяха притеснени. Госпожица Прабани Сундаран седеше зад дългата маса пред магistrата, когато в залата влезе Джеймс Ванситарт и се настани на няколко метра от нея, където беше мястото на защитата. Тя няколко пъти премигна. Адвокатът дружелюбно й кимна и се усмихна.

Господин Джонатан Стийн си записваше някои неща от предишното дело. Дългогодишният му опит му помогна да запази външно спокойствие. Лу Слейд седна зад Ванситарт.

— Доведете Прайс и Корниш — извика главният секретар.

Доведоха двамата бандити на подсъдимата скамейка, сложиха им белезници и от двете им страни застанаха служители от затвора. Ванситарт се изправи.

— С позволението на съда, аз съм Джеймс Ванситарт и представлявам обвиняемите с помощта на своя уважаем колега господин Лу Слейд.

Той седна. Магистратът замислено го погледна.

— Господин Ванситарт, доколкото разбирам, това изслушване е за продължаване срока за задържане на обвиняемите с още една седмица.

Господин Стийн едва не използва думата „само“. Ванситарт отново стана.

— Точно така, господине.

— Добре. Госпожице Сундаран, можете да продължите.

— Благодаря, господине. Прокуратурата моли за налагане мярка за неотклонение задържане под стража за още една седмица.

Джонатан Стийн погледна Ванситарт. Той естествено не можеше да предложи...

— Не молим за освобождаване под гаранция, господине — каза адвокатът.

— Добре, госпожице Сундаран. Молбата ви се удовлетворява.

Стийн се чудеше какво точно става. Ала Ванситарт отново се изправи.

— Но защитата би желала да отправи към съда друга молба.

— Слушаме ви.

— Защитата иска да знае дали има още въпроси, които прокуратурата трябва да разследва, или представените въз основа на закона за разкриване на следствената информация материали са пълни.

Той седна и погледна госпожица Сундаран. Тя запазваше самообладание, но вътрешно цялата трепереше. Беше свикнала с предварително определен сценарий, както я бяха учили в университета. А някой току-що го бе скъсал.

Детектив инспектор Джак Бърнс се наведе към нея и прошепна нещо в ухото ѝ.

— Покойният още не е разпознат, господине, и следствието в тази насока продължава.

Ванситарт пак стана.

— С позволението на съда, защитата не отрича, че един човек е бил постигнат от трагична смърт. Поради тази причина той не може да даде показания, нито да помогне на която и да било от двете страни. Затова самоличността му не е от значение. Ето защо защитата повтаря въпроса си: прокуратурата готова ли е за съдебен процес?

Настъпи тишина.

— Госпожице Сундаран? — внимателно попита Стийн.

Тя беше като пилот по време на първия си самостоятелен полет. Двигателят ѝ току-що бе запалил и някой я питаше какво възнамерява да предприеме.

— Мисля, че прокуратурата е готова, господине.

Ванситарт се изправи.

— В такъв случай бих желал да помоля до една седмица да се даде ход на делото. Моите клиенти вече от две седмици са затворени за престъпление, което те категорично ще отрекат да са извършили. След като прокуратурата и защитата са готови да продължат, не искаме повече отлагане.

Джонатан Стийн се замисли. Ванситарт залагаше на изключително рискована стратегия. В такива случаи работата на магистрата не е да определи дали обвиняемите са невинни, или виновни, а просто да прецени дали има достатъчно доказателства, за

да препрати делото нагоре в Главния криминален съд. Обикновено адвокатите се появяваха едва тогава. Щом страховитият Ванситарт беше благоволил да дойде на Хайбери Корнър, очевидно искаше да докаже, че няма смисъл от същински процес.

— Молбата ви се удовлетворява — отвърна Стийн. — Насрочвам предварителния процес за следващата седмица.

— Защитата моли обвинението да представи всичките си свидетели за кръстосан разпит.

Така. Значи щеше да е генерална репетиция. Когато подлага свидетелите на кръстосан разпит, адвокатът разкрива насоките на защитата си. При други обстоятелства прокуратурата трябва да разкрие всичките си козове на защитата, докато защитата може да запази стратегията си в тайна до процеса, освен изненадващи алибита.

— Молбата ви се удовлетворява. Госпожице Сундаран, имате една седмица да пригответе свидетелите си и да ги доведете в съда.

ШЕСТНАДЕСЕТИ ДЕН — СРЯДА

Прабани Сундаран беше в паника и споделяше опасенията си с един висшестоящ служител на прокуратурата.

— За другия вторник ще имам нужда от опитен прокурор, господине. Не мога да изляза срещу Ванситарт.

— Ще се наложи, Прабани — отвърна началникът на отдела. — Половината от хората ми още са в отпуска. Скапаният август, както ти е известно. Всички останали са затънали в работа до гуша.

— Но това е Ванситарт! Той направо ще изпече свидетелите ни на шиш.

— Виж, става дума само за предварителен процес. Чиста формалност. Той залага на много рискована стратегия. В стенограмата на заседанието ще открием цялата му защита. Чудесно. Ще ми се всеки път да ставаше така.

— Ами ако господин Стийн прекрати делото?

— Виж сега, Прабани, трябва да запазиш спокойствие. Стийн няма да го прекрати. Имаме достатъчно убедителни доказателства. Твърдите показания на Пател. Идентифицирането на обвиняемите. Ако Пател свидетелства, Стийн ще даде ход на делото. Без Пател така или иначе нямаше да можем да направим нищо.

Следобед стана още по-зле. Обади се главният съдебен секретар. Имало промяна на графика. Освобождавал се целият петък. Била ли съгласна да прехвърлят заседанието за тогава? Прабани Сундаран се замисли. Освен Пател и Уитъкър, човека с кучето, всички други свидетели на прокуратурата бяха специалисти. Щеше да се наложи да намерят време. Тя помоли за един час и им се обади. В четири се обади на секретаря и даде съгласието си.

ОСЕМНАДЕСЕТИ ДЕН — ПЕТЬК

Прокуратурата имаше единадесет свидетели и те започнаха с първия полицай, пристигнал на местопрестъплението. Той заяви, че въпросния вторник двамата с колегата му седели в паркиран полицейски автомобил, когато малко след два часа получили сигнал за нападение на Парадайз Уей. Пристигнали след четири минути. Доколкото можел, полицаят се погрижил за мъжа на тротоара, докато партньорът му повикал подкрепление. След още пет минути дошла линейка и откарала жертвата в болница. След петнадесет минути случая поел униформен инспектор.

Джеймс Ванситарт се усмихна.

— Нямам въпроси — каза той и облекченият полицай зае мястото си в дъното на залата. Вторият свидетел беше униформеният инспектор Госпожица Сундаран разпита и него. Накрая Ванситарт се изправи.

— Господин инспектор, когато пристигнахте на местопрестъплението, на улицата бяха ли се събрали зяпачи?

— Да.

— С вас имаше ли други полицаи?

— Да. Общо бяха десет.

— Инструктирахте ли ги да разпитат всички присъстващи, за да открият евентуални свидетели на нападението?

— Да.

— Пратихте ли също така своите десетима колеги във всички апартаменти и къщи с изглед към местопрестъплението?

— Да.

— Навлизайки в самия квартал по уличката, по която са избягали престъпниците, колегите ви продължиха ли да търсят свидетели?

— Да.

— Общо колко часа отдалихте за това?

— Отзовах групата, когато се стъмни, около осем часа вечерта.

— Значи вашите десет полицаи близо шест часа са спирали пешеходците из квартала и са чукали по вратите, така ли?

— Да.

— И за това време откриха ли поне един свидетел, който да е видял или нападението, или мъже, отговарящи на описанието на моите клиенти?

— Не.

— Значи след като сте разговаряли с повече от сто души, вие не сте открили абсолютно никакви доказателства, които да свързват моите клиенти с времето и мястото?

— Не.

— Благодаря ви, господин инспектор. Нямам повече въпроси.

Следващият бе Джак Бърнс. Той описа действията си до самото предявяване на обвинение в убийство срещу Прайс и Корниш. Ванситарт пак се изправи.

— Провели сте много подробно разследване, нали, господин Бърнс?

— Надявам се.

— Не сте оставили нищо непроверено, нали?

— Ще ми се да мисля така.

— От колко полицаи се състоеше групата за оглед?

— От десетима.

— Но не са открили следи от кръвта на господин Прайс нито на самото местопрестъпление, нито наоколо, така ли?

— Да.

— Значи имаме счупен нос, от който шурти кръв като от фонтан, и нито една капчица не пада на земята, така ли?

— Поне ние не успяхме да открием.

Бърнс беше достатъчно опитен, за да не се хваща на адвокатски въдици.

— Господин Бърнс, моят подзащитен ще ви каже, че капки от неговата кръв не са били открити на мястото на престъплението, защото не си е счупил носа там. По простата причина, че въпросния вторник не е бил в Медоудийн Гроув. Вижте, господин Бърнс...

Вместо въпрос Ванситарт изнесе кратка реч. Той знаеше, че не присъстват съдебни заседатели, които да впечатли. Говореше на

магистрат Джонатан Стийн, който безизразно го наблюдаваше и си водеше бележки. Госпожица Сундаран бясно пишеше.

— Навлизайки в самия квартал, вашата група търси ли нещо друго, което убийците може да са изпуснали?

— Да.

— И колко чуvalа успяха да напълнят?

— Двайсет.

— Грижливо ли проучихте съдържанието им?

— Да.

— И в тези двайсет чуvalа имаше ли поне едно доказателство, което да свързва моите подзащитни с времето и мястото?

— Не.

— Но въпреки това по обяд на другия ден енергично сте започнали да издирвате господата Прайс и Корниш, за да ги арестувате. Защо?

— Защото между единайсет и дванайсет на другия ден имах разпознати двама заподозрени.

— По снимките от Криминалната архивна служба ли?

— Да.

— Разпознал ги е собственикът на един местен магазин, господин Виджей Пател, нали?

— Да.

— Кажете ми, господин инспектор, колко снимки разгледа господин Пател?

Джак Бърнс направи справка с бележките си.

— Седемдесет и седем.

— Защо толкова?

— Защото на двайсет и осмата снимка господин Пател разпозна Марк Прайс, а на седемдесет и седмата — Хари Корниш.

— Седемдесет и седем ли са младите бели мъже, които са привличали вниманието на полицията в Североизточния район на Лондон?

— Не.

— Повече ли са?

— Да.

— Онази сутрин колко снимки имахте на разположение, господин Бърнс?

— Около четиристотин.

— Четиристотин. И все пак сте спрели на седемдесет и седмата.

— Господин Пател беше абсолютно сигурен.

— И все пак господин Пател не е имал възможност да види останалите триста двайсет и три снимки, нали?

Последва дълго мълчание.

— Да, нямаше.

— Детектив инспектор Бърнс, гледан от шията нагоре, моят подзащитен господин Прайс е мускулест бял мъж на около двадесет и пет години, с бръсната глава. Да не би да искате да кажете, че сред вашите четиристотин снимки няма други такива?

— Не твърдя такова нещо.

— Предполагам, че трябва да са десетки. Напоследък много често се срещат мускулести младежи, които си бръснат главите. И все пак господин Пател изобщо не е имал възможност да сравни снимката на господин Прайс с други подобни лица, нали?

Мълчание.

— Трябва да отговорите, господин Бърнс — внимателно каза магистратът.

— Да, нямаше.

— В такъв случай е възможно да е имало друг младеж, който много да е приличал на господин Прайс, но господин Пател не е имал възможност да сравни двете снимки преди да избере една от тях, така ли?

— Възможно е.

— Благодаря ви, господин Бърнс. Нямам повече въпроси.

Ударът бе унищожаващ. Споменаването за често срещаните мускулести младежи, които си бръснат главите, направи впечатление на господин Стийн. Той също гледаше телевизия и следеше случаите на футболното хулиганство.

Доктор Карл Бейтман говори чисто професионално. Той просто описа докарването на пациента в „Роял Лъндън“ и всички процедури преди операцията. Въпреки това, когато свърши, Ванситарт пак се изправи.

— Само един съвсем кратък въпрос, доктор Бейтман. По някое време разглеждахте ли дясната ръка на пациента?

Бейтман озадачено се намръщи.

— Да.

— Когато го приехте или по-късно?

— По-късно.

— Някой помоли ли ви за това?

— Да.

— Кой, моля?

— Детектив инспектор Бърнс.

— Господин Бърнс кокалчетата на пръстите ли ви помоли да прегледате?

— Да.

— Имаше ли наранявания?

— Не.

— Откога работите в спешното отделение?

— От десет години.

— Вие сте лекар с голям опит. Вероятно сте виждали много следи от удари с юмрук, и по самото лице, и по ръката, нали?

— Да, така е.

— Когато бъде нанесен удар с юмрук с такава сила, че да счупи носа на много по-едър човек, не би ли трябвало да останат следи по кокалчетата на пръстите?

— Да, би трябвало.

— Охлуване на кожата на пръстите? Натъртане на тънките крехки кости, които минават между пръстите и китката?

— Натъртането е по-вероятно.

— Нещо като „боксьорското натъртане“, така ли?

— Да.

— Но на дясната ръка на вече трагично загиналия мъж не е имало нищо, нали?

— Не, нямаше.

— Благодаря ви, доктор Бейтман.

Карл Бейтман не можеше да знае, че куцият не е използвал юмрука си, а е нанесъл на Прайс много по-опасен удар с ръба на дланта си, замахвайки от кръста нагоре така, че да улучи носа му отдолу. Ако не притежаваше почти биволска сила и не бе опитен побойник, Прайс най-вероятно щеше да се просне в несвяст на земята.

Мозъчният хирург доктор Пол Уилис даде показания и напусна свидетелското място без Ванситарт да му зададе въпроси. Но не бе

така с доктор Мелроуз от болницата на Сейнт Анс Роуд.

— Кажете, доктор Мелроуз, когато онзи вторник сте прегледали носа на господин Прайс между пет и пет и половина, в ноздрите му имаше ли кръв?

— Да.

— Засъхнала или все още течна?

— И двете. При отворите имаше парченца засъхнала кръв, но навътре кръвта още беше течна.

— И сте установили, че костта е счупена на две места, а хрущялът е изкривен, така ли?

— Да.

— Затова сте наместили костта и хрущяла и сте превързали носа, за да оставите природата да си каже думата?

— Да.

— Ако преди да дойде в болницата пациентът глупаво и въпреки болките сам се беше опитал да намести носа си, щеше ли пак да му потече кръв?

— Да.

— Като имате това предвид, можете ли да кажете колко часа са били изтекли от счупването на носа?

— Със сигурност няколко часа.

— Но колко? Три? Десет? Повече?

— Трудно е да се каже с пълна точност.

— Тогава ще ви изложа една възможност. В понеделник вечер нашият младеж излиза, напива се и по пътя за вкъщи решава да се облекчи в канавката. Но се спъва в тротоара, тежко пада по очи и удря носа си в бронята на паркирания там камион. Възможно ли е да получи счупването, което сте видели? Предната вечер?

— Може би.

— Да или не, доктор Мелроуз. Възможно ли е?

— Да.

— Благодаря ви, докторе. Нямам повече въпроси.

Ванситарт всъщност завоалирано говореше на Джонатан Стийн, но изводът беше ясен. А именно: точно такава е версията на моя клиент и ако се придържа към нея, и двамата знаем, че прокуратурата не е в състояние да я обори.

В дъното на залата Джак Бърнс мислено изруга. Защо Мелроуз просто не бе настоял, че счупването не може да е било отпреди повече от четири часа? Проклети педантично честни лекари!

Пол Финч беше началник на криминалната лаборатория. Той не бе полицейски служител, тъй като управлението вече от години използваше цивилни учени.

— Получихте ли голям брой дрехи, взети от жилището на обвиняемите?

— Да.

— И всички дрехи, носени от жертвата по време на нападението?

— Да.

— Анализирахте ли всичко с възможно най-modерната техника, за да установите дали по едните има влакна от другите?

— Да.

— Имаше ли?

— Не.

— Получихте ли също тениска, покrita със застъхнала кръв?

— Да.

— И кръвна проба от моя клиент господин Прайс?

— Да.

— Съвпада ли?

— Да.

— По тениската имаше ли кръв от друг човек?

— Не.

— Получавали ли сте кръвни преби от тротоара в района на Парадайз Уей или улиците в Медоудийн Гроув?

— Не.

— Получавали ли сте кръвни преби, взети под и около един камион на Фароу Стрийт?

Финч окончателно се обърка. Погледна към магистрата, ала не получи помощ. Детектив инспектор Бърнс беше скрил лицето си в шепи.

— От Фароу Стрийт ли? Не.

— Нямам повече въпроси.

Доктор Хамилтън представи доклада си за аутопсията с бодра самоувереност. Причина за смъртта, заяви той, била тежка аксонна

травма на мозъчния ствол, предизвикана от многократни силни удари по черепа, най-вероятно ритници.

— По време на аутопсията проучихте ли всеки сантиметър от трупа? — попита Джеймс Ванситарт.

— Разбира се.

— Включително дясната ръка?

Доктор Хамилтън се консултира с бележките си.

— Нямам данни за дясната ръка.

— Защото по нея не е имало никакви наранявания ли?

— Това е единственото обяснение.

— Благодаря ви, доктор Хамилтън.

За разлика от специалистите, господин Уитъкър, възрастният собственик на кучето, беше малко нервен и се бе постарал да се облече официално. Носеше сако с емблемата на кралската артилерия.

Когато се беше разбрало, че ще свидетелства в процес за убийство, в пенсионерския клуб бе настъпила радостна суетня и признателният, но смутен Мич беше станал център на вниманието.

С помощта на госпожица Сундараан господин Уитъкър разказа как малко след изгрев слънце водел Мич на обичайната му разходка, ала тъй като се опасявал да не завали, влязъл в заградения запустял участък през липсваща част от оградата и прекосил напряко за дома си. Мич дотичал при него с нещо в устата. Оказало се портфейл и когато си спомнил съобщението в петъчния вестник, господин Уитъкър го занесъл в полицейския участък на Доувър Стрийт.

Когато свърши, се изправи друг. Господин Уитъкър знаеше, че той представлява копелетата на подсъдимата скамейка. В младостта му такива ги бяха бесили. Значи този човек беше врагът. Но се усмихваше най-приятелски.

— Най- приятният час в лятна утрин, а? Прохлада, тишина, наоколо няма никой, нали?

— Да. Точно затова ми харесва.

— И на мен. По това време често водя на разходка моя английски териер.

Той отново се усмихна, искрено и дружелюбно. В края на краищата не беше чак толкова кофти тип. Въпреки че Мич бе помияр, когато работеше на автобусите, господин Уитъкър беше имал английски териер. Русокосият не можеше да е лош човек.

— Та значи си вървите през запустелия участък и Мич тича на воля?

— Да.

— И изведнъж се връща при вас с нещо в устата?

— Да.

— Видяхте ли точно къде го е намерил?

— Не точно, не.

— Възможно ли е да е бил на... да речем, на десетина метра от оградата?

— Ами, аз бях на двайсетина метра навътре. Мич дойде иззад мен.

— Значи може да е открил портфейла на десетина метра от стоманената ограда?

— Да.

— Благодаря ви, господин Уитъкър.

Възрастният мъж се озадачи. Един пристав му даде знак да напусне свидетелското място. Това ли беше всичко? Той отиде в дъното на залата и седна.

Полицията използва цивилни експерти и в областта на отпечатъците от пръсти — господин Клайв Адамс беше точно такъв.

Той описа портфейла, който му бяха пратили, и трите групи отпечатъци, които бе открил, и обясни как е елиминирал тези на откривателя, господин Уитъкър, и на вече покойния собственик. И как е установил, че третите принадлежат на Хари Корниш. Ванситарт пак се изправи.

— Имаше ли размазани отпечатъци?

— Да, няколко.

— Как се размазват отпечатъците, господин Адамс?

— Ами, когато един отпечатък от пръст попадне върху друг, и двата стават неизползваеми. Размазвания се получават и при триене в друга повърхност.

— Например в джоб ли?

— Да.

— Кои бяха най-ясните отпечатъци?

— Тези на господин Уитъкър и господин Корниш.

— Те по външната повърхност на портфейла ли бяха?

— Да. Но вътре открихме два отпечатъка от Корниш.

— Значи отпечатъците на господин Уитъкър са били оставени, когато е държал портфейла в ръка? И не са били размазани от пъхане в тесен джоб, така ли?

— Така изглежда.

— Отпечатъците на господин Корниш са били оставени по същия начин и също са останали чисти, защото впоследствие портфейлът не е бил прибран във вътрешен джоб, нали така?

— Така изглежда.

— Ако човек, който бяга от местопрестъпление, отвори портфейла, извади съдържанието му и после напъха портфейла в задния джоб на дънките си, отпечатъците по външната повърхност на пластмасата ясни ли щяха да останат?

— Да.

— Но грубият плат, тесните джобове на дънките и движението от тичането няма ли да доведат до размазването на тези отпечатъци в рамките на... да речем, малко повече от половин километър?

— Възможно е.

— Значи, ако на малко повече от половин километър оттам нашият беглец извади с палец и показалец празния портфейл от задния си джоб, за да го хвърли, ще остави отпечатъци само от палеца и показалеца си, така ли?

— Да.

— Но ако някой го намери и остави собствените си отпечатъци по пластмасовата повърхност, не може ли да размаже отпечатъците от палеца и показалеца?

— Може.

— Виждате ли, във вашия доклад се казва, че имало размазани отпечатъци, препокрити с по-късни, които можели да са от ръката на друг човек.

— Това са само размазани отпечатъци. Онези отдолу може да са на собственика или на Корниш.

Стомахът на Джак Бърнс се сви. Госпожица Верити Армитидж. Тя беше вдигнала падналия портфейл от пода на цветарския си магазин.

— Господин Адамс, портфейлът е бил изваден от джоба на починалия малко след два часа във вторник. В сряда по същото време или малко по-късно господин Корниш е бил арестуван. В такъв случай

трябва да е оставил отпечатъците си по портфейла в рамките на тези двайсет и четири часа, нали така?

— Да.

— Но портфейлът е открит едва в неделя сутринта. Трябва да е лежал в тревата между четири и половина и пет и половина дни. И въпреки това отпечатъците са били ясни.

— Нямаше признания от размиване с вода. При сухи условия това е напълно възможно.

— Тогава можете ли с точност да кажете дали отпечатъците на господин Корниш са били оставени върху пластмасата във вторник следобед или в сряда сутринта?

— Не.

— В сряда сутринта двама младежи се разхождат по Мандела Роуд и виждат в канавката пластмасов портфейл. От съвсем естествено любопитство единият спира и го вдига. Отваря го, за да види какво има вътре. Оказва се, че е празен. Портфейлът е евтин, не струва нищо. Младежът го хвърля високо над металната ограда, която отделя Мандела Роуд от някакъв запустял участък, той пада на десетина метра навътре и остава във високата трева, докато в неделя не го открива едно куче. Възможно ли е?

— Ами...

— Да или не, господин Адамс? Отпечатъците щяха ли да са същите като онези, които сте открили?

— Да.

Поредното послание за Джонатан Стийн. Това бе версията, която щеше да изложи Хари Корниш, и тя напълно обясняваше отпечатъците по портфейла. Джонатан Стийн замислено си водеше бележки.

Оставаше Виджей Пател. Разпознаването на заподозрените и показанията му бяха недвусмислени. Госпожица Сундаран стъпка по стъпка му помогна да повтори видяното. Бърнс се отпусна. Щеше да се стигне до същински процес. Ванситарт се изправи.

— Господин Пател, вие сте честен човек.

— Надявам се.

— И ако приемем, ако просто приемем, че е възможно да сте допуснали грешка, нали няма да сте толкова горд, че да не допуснете тази възможност?

— Надявам се.

— В показанията си казвате, че съвсем ясно сте видели господин Прайс, защото е бил обърнат към вас.

— Да. Падаше се от дясната ми страна, откъм витрината, три четвърти обърнат към мен.

— Но също така е бил обърнат и към нападнатия. Значи нападнатият е бил с гръб към вас. Точно затова по-късно не сте били в състояние да помогнете за разпознаването му, нали?

— Да.

— И казвате, че вторият нападател, който според вас е господин Корниш, е стоял зад нападнатия. Значи и той е бил с гръб към вас, така ли?

— Ами... да.

— Тогава как сте видели лицето му?

Господин Пател се смущи.

— Тогава не го видях. Видях го чак когато започнаха да го обикалят и да го ритат.

— Господин Пател, ако вие ритахте някого на земята, накъде щяхте да гледате?

— Ами, към ритания.

— С други думи надолу, нали?

— Да.

— С позволението на съда. Господин Корниш, бихте ли се изправили?

Хари Корниш стана от подсъдимата скамейка, както и служителят на затвора, за когото бе закопчан с белезници. Стийн се сепна, но Ванситарт, не му даде възможност да възрази.

— Господин Корниш, бихте ли погледнали към краката си?

Корниш го направи. Мазната му дълга коса закри цялото му лице. Възцари се смяяна тишина.

— Седнете, господин Корниш — каза Ванситарт. После се обърна към индиеца. — Господин Пател, предполагам, че сте видели слаб мъж с изпito лице и дълга коса от трийсетина метра разстояние. Когато на другия ден сте видели снимка на слаб мъж с изпito лице и дълга коса, вие сте решили, че е същият. Възможно ли е?

— Да — каза Виджей Пател. Бърнс напразно се опита да привлече вниманието му. Собственикът на магазина отказваше да го погледне. Бяха го заплашили! Някой му се беше обадил по телефона —

тих глас посред нощ, споменал жена му и дъщеря му. О, Господи, стига вече!

— А сега за господин Прайс. Някога ходите ли да гледате „Арсенал“ на „Хайбери“, господин Пател?

— Не.

— В онзи ужасен ден вие сте видели един мускулест бял младеж с бръсната глава, нали така?

— Да.

— Ако отидете на „Хайбери“, ще видите стотици такива. А ако се вгледате в предните стъкла на петдесет процента от белите бусове, които всеки ден засичат другите шофьори по улиците на северен Лондон, ще видите още стотици. И знаете ли какво носят те, господин Пател? Дънки, обикновено мръсни, кожени колани и лекъосани тениски. Това е почти униформа. Някога виждали ли сте такива хора?

— Да.

— По лондонските улици ли?

— Да.

— И по телевизията, когато всички изпитваме срам при вида на чуждестранните полицаи, опитващи се да се справят с английските футболни хулигани, нали?

— Да.

— Господин Пател, жертвата не може да е ударила противника си с такава сила, с каквато твърдите вие. Щеше да нарани кокалчетата на пръстите на дясната си ръка. Предполагам, че сте видели мъжа да вдига ръка, за да се защити от евентуален удар по лицето. Възможно ли е?

— Да. Възможно е.

— Но щом може да сте допуснали такава грешка, не може ли да сте събркали и едно лице от трийсет метра разстояние?

Бърнс отчаяно сведе глава. Онзи, който беше инструктиран уплашения собственик на магазина, добре си бе свършил работата. Пател не отказваше да съдейства на полицията, защото тогава щяха да го третират като „враждебно настроен свидетел“. Просто беше заменил „категорично“ с „може би“ и „определен“ с „възможно е“. „Може би“ не беше достатъчно — съдебните заседатели не осъждат въз основа на „може би“.

Когато унизеният Пател напусна свидетелското място, госпожица Сундаран се обърна към Стийн.

— Прокуратурата вижда случая в такава светлина, господине. Ние молим да дадете ход на делото и да го препратите в Кралския съд по обвинение в убийство.

Магистратът повдигна вежди и погледна Джеймс Ванситарт. И двамата знаеха какво предстои. В залата можеше да се чуе и паднала игла.

— На всички ни е известен смисълът и значението на предварителния процес — почна Ванситарт. — Трябва да разполагате с достатъчно доказателства, въз основа на които, ако не бъдат оборени... — той провлачи последната дума, за да подчертава липсата на такава вероятност — съдебните заседатели под съответното ръководство да могат да определят дали подсъдимите са виновни.

Той направи кратка пауза.

— Но такива доказателства просто няма. Прокуратурата има само три сериозни довода. Господин Пател, счупения нос и портфейла. Господин Пател, явно абсолютно честен човек, стигна до заключението, че в края на краищата е възможно да е изbral двама мъже, които приличат на престъпниците. Остава въпросът със счупения нос на господин Прайс и отпечатъците на господин Корниш по един захвърлен празен портфейл. Макар че в случая вас не ви интересува онова, което може да се каже в друг съд, не може да не ви е ясно, че твърденията относно носа и портфейла ще бъдат убедително оборени. И счупеният нос, и портфейлът имат съвсем логично обяснение. И двамата знаем, че съдебните заседатели няма да обявят обвиняемите за виновни. Трябва да помоля за прекратяване на делото.

„Да — помисли си Джонатан Стийн. — Освен това съдебните заседатели ще видят клиентите ти спретнати и чисти по риза, сако и вратовръзка. И никога няма да видят досиетата на тези двама убийци. Ще им извоюваш оправдателна присъда и ще изгубиш адски много обществено време и пари.“

— С извънредно колебание трябва да се съглася с господин Ванситарт. Делото се прекратява. Обвиняемите да бъдат освободени. — И отвратен от онова, което не бе направил, магистратът излезе.

— Всички да станат — с известно закъснение извика секретарят, ала повечето от присъстващите вече бързаха към изходите. След като

им свалиха белезниците, Корниш и Прайс се опитаха да се пресегнат от подсъдимата скамейка и да се ръкуват с Ванситарт, но той ги подмина и се запъти към коридора.

Нужно е време, за да слезеш от втория на първия етаж, защото има няколко асансьора, обикновено заети. Джак Бърнс случайно успя пръв да стигне долу. Направо се пръскаше от яд.

Свободните граждани Прайс и Корниш наперено излязоха от асансьора и като се зъбеха и псуваха, тръгнаха към вратата. Бърнс се обърна.

Бандитите едновременно му показваха среден пръст.

— Педал долен! — извика Прайс. После двамата излязоха на Хайбери Роуд, за да се запътят към порутеното си жилище.

— Наистина неприятно — тихо каза някой. Бърнс погледна грижливо сресаната руса коса, ленивите сини очи и спокойното, самоуверено лице и се изпълни с омраза към Ванситарт и всички като него.

— Надявам се, че се гордеете със себе си, господин Ванситарт. Те са убили онзи безвреден старец. Със сигурност. И благодарение на вас пак са на свобода. До следващия път. — Гневът му кипна и той изобщо не си правеше труд да го скрие с учтивост. — Господи, не изкарвате ли достатъчно от процесите на свръхбогаташите? Защо трябва да идвate тук като служебен защитник и да пускате тия зверове на свобода?

В сините очи на Ванситарт нямаше подигравка, а нещо като съчувствие. И адвокатът направи нещо странно — наведе се и прошепна няколко думи в ухото на Бърнс. Детективът усети ухание на скъп, дискретен парфюм.

— Това може да ви изненада, господин Бърнс — каза Ванситарт, — но е свързано с триумфа на правосъдието.

После излезе през въртящата се врата. Сякаш по даден знак на улицата се появи бентли с шофьор зад волана. Адвокатът хвърли дипломатическото си куфарче на задната седалка и се вмъкна вътре. Автомобилът потегли.

— Триумф, дръжки — изсумтя Бърнс.

Беше време за обяд. Бърнс реши да извърви пеш трите километра до участъка. По средата на пътя чу пейджъра си. Търсеха го от службата. Детективът се обади по мобилния си телефон. Отговори му дежурният.

— Един образ иска да те види. Казва, че познавал покойния.

Оказа се възрастен пенсионер, лондончанин до мозъка на костите. Бърнс го завари в една от стаите за разпити — човекът спокойно си пушеше под табелката с надпис „Пушенето забранено“. Веднага го хареса. Казваше се Албърт Кларк, „но всички ми викат Ноби“.

Бърнс и Ноби Кларк седнаха един срещу друг на масата. Детектив-инспекторът отвори бележника си.

— За протокола, пълното ви име и адрес.

Когато чу квартала, в който живееше Ноби, Бърнс спря.

— Уилздън ли? Но това е страшно далеч оттук.

— Знам аз къде е — отвърна пенсионерът. — Нали живея там.

— Ами убитият?

— Разбира се. Нали точно там се запознахме.

— И сте били толкова много път, за да mi разкажете за него, така ли?

— Стори mi се редно, щото човекът е гушнал букета — отвърна Ноби. — Трябва да пипнете копелетата, дето са го убили.

— Залових ги — каза Бърнс. — Съдът преди малко ги освободи.

Кларк се смая. Детективът откри пепелник в едно чекмедже и старецът угаси фаса си.

— Това хич не mi харесва. Не знам докъде ще я докара тая проклета страна.

— И не сте единственият. Добре, да се върнем на убития. Как се казваше?

— Питър.

Бърнс започна да пише.

— Питър кой?

— Не знам. Никога не съм го питал.

Детективът бавно преброи наум до десет.

— Според нас онзи вторник той е отишъл да занесе цветя на един гроб. Знаете ли дали гробът е на майка му?

— Не. Той нямал родители. Изгубил ги като малък. Сираче. Отгледали го в „Барнадоус“. Сигурно имате предвид леля му Мей. Една от гледачките в сиропиталището.

Бърнс си представи осиротялото момченце и милата жена, която се опитва да възстанови съсипания му живот. Двадесет години след смъртта ѝ той бе продължавал на рождения ѝ ден да носи цветя на гроба ѝ. Преди осемнадесет дни това му беше струвало живота.

— И къде се запознахте с Питър?

— В бюрото.

— В кое бюро?

— За социално осигуряване. Всяка седмица седяхме един до друг. Даваха ни столове. На мен заради артрита, на него — заради куния крак.

Бърнс можеше да си ги представи седнали в Бюрото за социално осигуряване в очакване навалицата да оредее.

— И докато седяхте и чакахте си приказвахте, така ли?

— Да.

— Но не сте го питали за фамилното му име.

— Не. И той никога не ме е питал за моето.

— Пенсията си ли ходехте да получавате там? За какво ходеше той?

— За инвалидна пенсия. Имаше трийсет процента инвалидна пенсия.

— Заради крака. Казвал ли ви е как е окуцял?

— Естествено. Бил във войската. В десантните части. Имел нощен скок. Вятърът го отнесъл и го бълснал в някакви скали. Парашутът го влячил по скалите повече от половин километър. Когато другарите му го открили, костите на десния му крак били раздробени.

— Безработен ли беше?

Ноби Кларк презрително изсумтя.

— Питър ли? Ха! Той не би взел и стотинка, която да не му се полага. Беше нощен пазач.

Разбира се. Живял сам, работел сам. Не бе имало кой да съобщи за изчезването му. И имаше голяма вероятност фирмата, в която беше работил, да е затворена през август, тоя скапан август.

— Откъде научихте за смъртта му?

— От вестника.

— Това беше преди девет дни. Защо чакахте толкова дълго?

— Защото е август. През август винаги ходя за две седмици при дъщеря ми на остров Уайт. Прибрах се снощи. Хубаво е да се върнеш при смога. Оня скапан морски вятър е много кофти. За малко да пукна.

Той се закашля и запали нова цигара.

— А как попаднахте на вестник отпреди девет дни?

— Заради картофите.

— Какво общо имат картофите с мъртвеца?

В отговор Ноби Кларк бръкна в страничния джоб на сакото си и извади оръфен избелял вестник. Първата страница на „Ивнинг Стандарт“ отпреди девет дни.

— Сутринта отидох в зарзатчийницата да си купя картофи. Развих ги и оттам ме гледаше той.

Старомоден зарзатчия! Да увива картофите във вестници! От мръсната хартия гледаше куцият. На втора страница бяха подробностите, включително бележката за детектив инспектор Бърнс от Доувърската пандела.

— Затова направо дойдох тук.

Пенсионерът се усмихна.

— От четирийсет години не съм влизал в полицейска кола. Казвам ти — дружелюбно прибави той, — навремето имахме истински ченгета.

Бърнс се обади на Люк Скинър и му каза да вземе ключа на убития и да го занесе при колата пред участъка.

Оставиха Ноби Кларк в дома му и отидаха в местното Бюро за социално осигуряване. Тъкмо затваряха и служителите бяха свободни. Бърнс показа служебната си карта и поиска да се срещне с директора.

— Търся един човек. Казва се Питър. Фамилията е неизвестна. Среден на ръст, побелял, на възраст между петдесет и петдесет и пет години. Куц, получавал трийсет процента инвалидна пенсия. Често седял... — той се огледа. До стената имаше няколко стола. — Ей там. С Ноби Кларк. Сещате ли се?

Бюрата за социално осигуряване не са места за дружески разговори, поне между служителите зад дебелите решетки и хората отвън. Накрая една от чиновничките каза, че си спомняла такъв човек. Питър Бенсън?

Компютърът свърши останалото. Директорът отвори досието на Питър Бенсън. Поради масовите измами от години искаха снимки. Малката снимка за паспорт беше достатъчна.

— Адрес? — попита Бърнс и Скинър го записа.

— Не е идвал от три седмици — каза чиновничката. — Сигурно е на почивка.

— Не, мъртъв е — отвърна Бърнс. — Можете да закриете картона му. Повече няма да дойде.

— Сигурен ли сте? — видимо смутен от нередовната процедура, попита директорът. — Би трябвало да ни уведомят официално.

— Е, той не може да ви уведоми — каза детективът.

Полицайтите откриха адреса с помощта на картата на Лондон и неколцина съседи. Двустаен апартамент на четвъртия етаж в обикновен жилищен квартал. Качиха се пеш — асансьорът бе повреден. Влязоха.

Жилището беше скромно, но спретнато. Мебелите бяха покрити с триседмичен прах, по перваза на прозореца имаше няколко умрели мухи, но нямаше оставена мухлясала храна. На сушилнята до мивката имаше измити чинии и чаши.

В чекмеджето на нощното шкафче откриха спомени от армията и пет медала, един от които за храброст. Книгите на лавицата бяха евтини и изтъркани от четене, картините бяха репродукции. Накрая Бърнс спря до снимката, която висеше на стената в дневната.

На нея се виждаха четирима младежи, усмихнато загледани в обектива, на фона на стара каменна крепост в пустинята. Отдолу пишеше „Мирбат, 1972“.

— Какво е това „Мирбат“? — попита Скинър.

— Селце. В Дофар, източна провинция в Оман, в края на Саудитския полуостров.

Младежите бяха в пустинни защитни униформи. Единият носеше кефия от плат на шахматно разположени квадратчета,

прихванат с две намотки черно въже. Другите трима носеха барети с пясъчножълт цвят. Бърнс знаеше, че с помощта на лупа ще види, че кокардите им са кинжали с криле, с три букви отгоре и три кратки думи отдолу.

— Откъде знаеш? — попита Скинър.

— Веднъж кралицата дойде в Девън. Аз бях в охранителното подразделение. Към нас бяха приладени двама от този полк. Телохранителите имат много време за приказки. Те ни разказаха за Мирбат.

— Какво се е случило там?

— Битка. Всъщност война. Тайна война. От Йемен прехвърляли комунисти терористи, които искали да свалят султана. Нашите пратили Тренировъчния корпус на британската армия. Един ден гарнизонът в Мирбат бил нападнат от двеста-триста терористи. Селото било защищавано от десет души от този полк и група местни войници.

— Кой победил?

Бърнс посочи снимката.

— Те. За малко. Изгубили двама от своите и убили над сто терористи.

Трима от младежите бяха прави, четвъртият бе приклекнал отпред — преди двадесет и четири години в едно забравено от Бога пустинно село. Приклекналият беше редник, тримата зад него бяха сержант, ефрейтор и техният млад офицер.

Скинър посочи редника.

— Това е той. Питър Бенсън. Нещастникът! Да преживее всичко това и да го убият с ритници в Едмънтън.

Бърнс вече бе познал редника. Сега се взираше в офицера. Баретата беше килната върху грижливо сресаната руса коса, надменните сини очи бяха присвити срещу слънцето. Ала този млад офицер щеше да се приbere у дома, да напусне армията, да завърши право и след четвърт век да стане един от най-добрите адвокати в родината си. Скинър бе направил връзката с рязко ахване до ухото на Бърнс.

— Не разбирам — каза сержантът. — Те са убили другаря му, а той направи всичко възможно, за да ги спаси.

Бърнс отново чу школувания глас да шепне в ухото му.

„Това може да ви изненада, господин Бърнс...“

Загледан в лицата на четиридесетте млади войници от едно отиващо си поколение, Джак Бърнс със закъснение разбра, че измамно спокойният адвокат не бе имал предвид правосъдието на Кралския съд, а на Стария завет.

— Шефе — прекъсна мислите му загриженият млад детектив. — След като Прайс и Корниш са на свобода, какво ще стане, ако сержантът и ефрейторът някога се натъкнат на тях?

— Не питай. По-добре да не знаеш.

ДВАДЕСЕТ И ЧЕТВЪРТИ ДЕН — ЧЕТВЪРТЬК

В гробището на Специалната военновъздушна служба край базата на полка в Херефорд имаше погребение. Полагаха в гроба тленните останки на един стар войник. Тръбач иззвири „Последният пост“. Последва залп. Присъстваха десетина души, сред които един известен адвокат.

Същата вечер от едно езеро край Уонстид Маршис в източен Лондон извадиха два трупа. Разпознаха ги като Марк Прайс и Хари Корниш. Патологът установи, че са починали от удушаване, най-вероятно — колкото и да беше необичайно — със струна от пиано. Следствието така и остана незавършено.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на **Моята библиотека** и нейните всеотдайни помощници.

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.